

Լ. ԲԱԼԱՂՅԱՆ

ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ՅԵՎ

ՆՈՐԱՎԱՐՏ ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐԻ

ԱՇԽԱՏԱՆ-ԲԱՏԻՆ ԱՐՑԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՄԱՅԻՆ

ԿՈՄՍՈՒՄՈՒԼԻ 18-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ յԱՌԹՎ

20211

ՅԵՐԵՎԱՆ ԹՅՈՒՆ ՀՍԽՆ ԱՇԽԱՏԱՆԱՏԻ
ՅԵՐԵՎԱՆ 1933

ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ՅԵՎ ՆՈՐԱՎԱՐՏ
ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ
ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

1427

Աշխատակամ քնն. վ. ԽԱՉԻԿՈՂԻՅԱՆԻ առաջարկումով

A 8086
I

Մշակութային հ. Մայիսյան

Գեորգյանի տպարան, դրամ. 9246 պլան. 1867, տիպ. 2000

ԱՌԱՋԱՐԱՆ

ԽՍՀՄ-ի պրոլետարիատը կոմկուսակցութեան և նրա առաջնորդ ընկ. ՍՏԱԼԻՆԻ գեղափարութեամբ 5-ի փոխարեն 4 տարում ավարտելով առաջի հնգամյակը, ընդգրկեց չքավորների և միջակների ճնշող մեծամասնութեանը կոլլեզներում, աղքատ, քայքայված յերկիրը դարձրեց հզոր ինդուստրիալ մի լերկիր, ստեղծեց ժողովրդական տնտեսութեան վերակառուցման համար անփական առաջավոր տեխնիկական բազա, վերացրեց գործազրկութեանը:

Լենինի պատգամների ճիշտ ուղու վրա կանգնած 17-նելով նա լուծեց պրոլետարական հեղափոխութեան այդ տանալարդ և դժվարին խնդիրները և ալսոր հաղթականորեն թևակոխել և 2-րդ հնգամյակը:

Անդամակարգ հասարակարգ տանդեմու ժողտնտեսութեան տեխնիկական վերակառուցման ավարտման ալս հնգամյակի տառալին տարում, մենք շարունակելով մեր հուժկու շինարարութեանը, գլխավոր շեշաը պետք է դնենք նոր ձեռնարկութեաններին նոր տեխնիկայի յուրացնելա վրա:

Նոր շինարարութեանը գուզընթաց մենք պետք է սրենք նոր ձեռնարկութեաններին տեխնիկայի յուրացման, գլխատնտեսութեան մեջ կու. և խոր. տնտեսութեանների կազմակերպչորեն տարացման խնդիրները:

Պլանները կատարման լոկ քանակական ցուցանիշները այսօր այլևս մեկ ընթացքով չեն կարող: Արտադրանքի վերակի բարելավում, հողագործության մեջ բերքառաժեռության աճում, ահա պլանների կատարման վճարական ցուցանիշներ:

Հարցի ալտերնի զրուակից քննարարներն ըստն ապրի և դառնում են խոշորագույն նշանակությունը, վեր ձեռք և բերում տեխնիկային տիրապետելու լողունը ընդհանրապես և ժողովրդականությանը նոր դասակարգային հարադատ մասնագործական տեխնիկական կադրերով ապահովելու խնդիրը մասնավորապես:

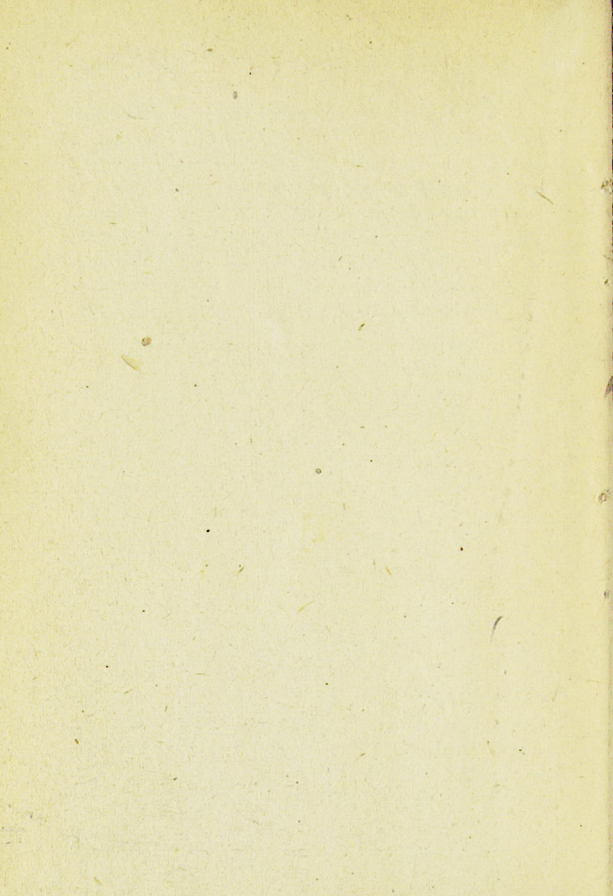
Մենք մեր ԲՈՒՀ-երի և տեխնիկականներին անհամեմատ լայնացված ցանցի շնորհիվ կարողացանք ապա և առկա ենք մեր ժողովրդականությանը բազմապատկառ ընթացքով և գյուղացիության ժողովրդական յեկած մասնագետներ, ըստ դա ընթացքի չեն, անհրաժեշտ և նրանց ամրացնել մեր ժողովրդական առաջնին ճշգրտում, ստեղծելով նրանց աղբյուրական աշխատանքի համար առավելագույն չափով բարենպաստ պայմաններ, պարզեցնել և կոնկրետացնել նրանց ֆունկցիաները, խրախուսել և պարտավորությունները:

Գեթ մասամբ այդ գործին նպաստած լինելու նպատակով Աշխատակցական հրատարակում և ալս բողոքները, վերադառնալ ի մի համաքված են ալս բողոք վերադառնալ են ալս աղբյուրականները, վերադառնալ են խորհրդային իշխանության կողմից խորհրդային առաջնություն և մասնագետների ուսումնառարարական և աշխատանքային ներմալ ալսականները ալսհավելու նպատակով, և վերադառնալ են հա-

մարում հասցնել մեր ուսանողին, մասնագետին, աշխատեցրին:

Պարզ և կոնկրետ աշխատանքային փոխհարաբերությունները անշուշտ կտան իրենց եփֆեկտը աշխատանքի ուսման վորակի բարձրացման տեսակետից և դրանով լավ մենք անդամացրած ենք համարում մեր այս ջրողութի հրատարակումը:

ԱՇԽԱՏԱԿՈՒ Վ. ԽԱՅԻՆՈՂԼՅԱՆ

ԲԱՆՖԱԿՆԵՐԸ, ՏԵԽՆԻԿՈՒՄՆԵՐՆ ՈՒ ԲՈՒՀԵՐԸ ԳՈՐ-
ԾՈՒՂՎՈՂ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ ՅԵՎ ԾԱՌԱՊՈՂՆԵՐԻ
ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Այն բանվորներն ու ծառայողները, վորոնք որենքով սահմանված կարգով գործուղվում են ԲՈՒՀ-եր, տեխնիկումներ և բանֆակներ ուսանելու համար և վորոնք այդ գործուղման կապակցությամբ ազատվում են աշխատանքից — ստանում են մեկ ամսվա միջին աշխատավարձի չափով արձակման նպաստ: Այդ նպաստը ստանալու իրավունքը բանվորի կամ ծառայողի համար ծագում է գործուղման ուղեգիրը ստանալուց անմիջապես հետո:

Վերոհիշյալ արձակման նպաստը ստանում են թե մշտական և թե ժամանակավոր ու սեզոնային բանվորները և ծառայողները:

ԲՈՒՀ-եր, տեխնիկումներ ու բանֆակներ գործուղվող բանվորները և ծառայողները վերոհիշյալ նպաստը ստանում են հիմնարկ-ձեռնարկությունից, վորտեղ աշխատում ելին մինչեւ գործուղվելը, անկախ նրանից՝ թե ով է

գործուղել տվալ բանվորին կամ ծառայողին
ԲՈՒՀ, տեխնիկում կամ բանֆակ (պետական,
տնտեսական հիմնարկ-ձեռնարկությունը, կու-
սակցական կամ արհմիութենական կադմակեր-
պությունը):

Յեթե ԲՈՒՀ-ը, տեխնիկումը, կամ բանֆակ
գործուղված բանվորը կամ ծառայողը չի ըն-
դունվում դպրոց, նա կարող է վերադառնալ
իր նախկին պաշտոնին, ընդունման վերաբերյալ
արդյունքները հայտարարելու որից 5 որվա
ժամանակամիջոցում. այդ ժամկետին ավելաց-
վում է նաև այն ժամանակը, վորը անհրաժեշտ
է աշխատանքի տեղը հետ-վերադառնալու հա-
մար: Այդ դեպքում գործուղվածի փոխարեն
աշխատանքի մեջ ընդունված անձին վարձողը
կարող է արձակել, նախադգուշացնելով մեկ որ
առաջ, կամ վճարելով նրան արձակման նպաստ
մեկ որվա միջին աշխատավարձի չափով:

Յեթե բանվորը կամ ծառայողը, վորը չի
ընդունվել դպրոց, վերադարձել է իր նախկին
պաշտոնին ավելի շուտ քան մեկ ամսվա ժամ-
կետի լրանալը, այդ դեպքում նրան վճարված
արձակման նպաստի համապատասխան մասը,
վորը մնում է մինչև մեկ ամսվա ժամկետի լրա-
նալը, հաշվվում է աշխատավարձի դիմաց: (Տես
հավելվածներ №№ 1 և 2):

ՅԵՐԵԿՈՅԱՆ ԲԱՆՖԱԿՆԵՐԻ, ԻՆԴՈՒՍՏՐԻԱԼ ԲԱՆՎՈՐԱԿԱՆ ՏԵԽՆԻԿՈՒՄՆԵՐԻ ՅԵՎ ԻՆԴՈՒՍՏՐԻԱԼ — ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏՆԵՐԻ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ, ՆՈՒՅՆՊԵՍ՝ ԲՈՒՀ-ԵՐԻ, ՏԵԽՆԻԿՈՒՄՆԵՐԻ ՅԵՎ ԲԱՆՖԱԿՆԵՐԻ ՀԱՍԱՐ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՂ ԴԱՍԸ ԹԱՅՆԵՐԻ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ԽՍՀՄ Աշխատանքի ժողովոմատի 1930 թ. ապրիլի 14-ի № 155 վորոշումով սահմանված արտոնություններից ոգավում են միայն նրանք, վորոնք ուսանում են՝—

ա) յերեկոյան բանֆակներում.

բ) յերեկոյան բանվորական ինդուստրիալ տեխնիկումներում.

գ) յերեկոյան ինդուստրիալ-տեխնիկական ինստիտուտներում և նրանց կից նախապատրաստական բաժանմունքներում.

դ) ԲՈՒՀ-երի, տեխնիկումների և բանֆակների համար պատրաստող դասընթացներում և

յե) բարձրագույն տեխնիկական կրթութւյան խմբակների միավորումներում:

Այլ դպրոցների, վորոնց թվում նաև պրոֆ-համալսարանների կամ ԲՈՒՀ-երի ուսանողներին արտոնություններ չեն տրամադրվում:

Սակայն՝ ԽՍՀՄ Աշխօղկոմատի 1930 թվի

ապրիլի 14-ի № 155 վորոշմամբ սահմանված արտոնությունները տրվում են միայն՝

ա) այն բանվորներին և ծառայողներին, վորոնք աշխատում են արտադրական ձեռնարկություններում և խորհրդալին տնտեսություններում:

բ) փոխադրական (տրանսպորտի) բանվորներին և

գ) կառուցող մշտական բանվորներին:

Հետևապես՝ այն բանվոր-ծառայողները, վորոնք չեն զբաղված արտադրության մեջ, տրանսպորտում կամ շինարարության վրա, այլ աշխատում են հիմնարկներում կամ ձեռնարկությունների կառավարչական ապարատում,—վորոհիշյալ արտոնություններից բնավ չեն ոգտվում:

Սույն արտոնությունները չեն տրամադրվում նաև սեզոնային և ժամանակավոր բանվորներին ու ծառայողներին:

Ինչպիսի արտոնություններով են ոգտվում արտադրության մեջ, տրանսպորտում և շինարարության վրա աշխատող բանվորներն ու ծառայողները, վորոնք միևնույն ժամանակ ուսանում են յերեկոյան բանֆակներում, յերեկոյան բանվորական ինդուստրիալ-տեխնիկումներում և այլն:

Այդ բանվորներին ու ծառայողներին իբրեւ արտոնութիւն, տրվում են լրացուցիչ արձակուրդներ, վորոնց տևողութիւնը և կարգը սահմանվում են այսպես՝

ա) Յերեկոյան բանվորական ինդուստրիալ սեխնիկումների յե՛վ յերեկոյան ինդուստրիալ-սեխնիկական ինստիտուտների ուսանողները ստանում են յերկու անգամ՝ մեկը նախաՎերջին և մյուսը վերջին կոշրսում՝ ճասներկու-ական բանվորական որ սեվողության լրացուցիչ արձակուրդ.

բ) Յերեկոյան բանՖակների ուսանողները ստանում են լրացուցիչ արձակուրդ ճասներկու բանվորական որ սեվողությամբ՝ մեկ անգամ — իրենց ընտրությամբ՝ յերրորդ կամ չորրորդ կուրսում:

գ) ԲՈՒՀ-երի, սեխնիկումների յե՛վ բանՖակների համար նախապատրաստող դասընթացների ուսանողները, յերեկոյան ինդուստրիալ սեխնիկական ինստիտուտներին առընթեր նախապատրաստական բաժանմունքների ուսանողները, ինչպես յե՛վ բարձրագոյն սեխնիկական կրթության խմբակների միավորումների ուսանողներն ստանում են մեկ անգամ լրացուցիչ արձակուրդ՝ ճասներկու բանվորական որ սեվողությամբ, այն պայմանով, վոր նրանց ուս-

ման տնտղությունը կազմի յոթն ամսից վոչ պակաս:

Բացի այդ՝ ստուգումների և ստուգողական աշխատանքների ժամանակ յուրաքանչյուր տարի վերև հիշված դպրոցների ուսանողներին տրվում և նաև 8սար բանվորական ու հեվդոլթյամբ լրացուցիչ արձակուրդ, աշխատավարձի պահպանմամբ:

Այս արձակուրդը տրվում և յերեկոյան բանֆակների, բանվորական ինդուստրիալ տեխնիկոմների և ինդուստրիալ-տեխնիկական ինստիտուտների բոլոր կուրսերի ուսանողներին: Այդ արձակուրդը տրվում և կամ միանվագ, կամ առանձին որերով, ըստ վարձողի և ուսանողի միջև կապացած համաձայնության:

Բացի այդ՝ հիմնարկներում և ձեռնարկություններում հաստիքները կընտելու ժամանակ ուսանողներին առավել իրավունք և վերապահվում իրենց պաշտոններում մնալու, իսկ յեթե այդ անհնարին լինի՝ փոխադրվելու այլ աշխատանքի:

Առանձնապես մասնակար արտադրություններում զբաղված բոլոր ուսանողների արձակուրդի ընդհանուր տնտղությունը, տարվա ընթացքում, պետք և կազմի մեկ ամիս:

Սակայն, անհրաժեշտ և շեշտել այն կտրևոր

հանգամանքը, վոր վերոհիշյալ արտոնությունները վայելող՝ յերեկոյան դպրոցներում (նույն թիւում և յերեկոյան բանֆակներում) և ԲՈՒՀ-երի, տեխնիկումներ ու բանֆակների նախապատրաստական դասընթացների և խմբակներում ուսանող աշխատողների համար՝ իրենց աշխատանքի վայրում սահմանվում և նույն յերկարութեան բանվորական որ՝ ինչ և մնացած աշխատողների համար:

Ուսանողների արտոնությունները կենսագործելու կապակցութեամբ՝ ծագած բոլոր վեճերը լուծում են հաշտարար և կոնֆլիկտային մարմինները: (Տես հավելումներ՝ № № 3, 4 և 5):

III

ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐԻ, ՏԵԽՆԻԿՈՒՄՆԵՐԻ ՅԵՎ ԲԱՆՖԱԿՆԵՐԻ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԹՈՇԱԿՆԵՐԻ, ՆՐԱՆՑ ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

1. Թուակեցեով ապահովելու կարգի մասին

ԲՈՒՀ-երի, ԲՏՈՒՀ-երի, տեխնիկումների և բանֆակների ուսանողութեան թոշակները բաշխվում են հետևյալ կարգով.

ա) ԲՅՈՒՀ-երի յեկ ԲՅՈՒՀ-երի համար

1. Նորմալ հա- I դաս. II դաս. III դաս. IV դաս. V դաս. ռաջադիմութ.	55	65	75	95	115
2. Բարձր հառաջ.	65	75	95	115	135

բ) Տեխնիկումների համար

1. Նորմալ հառաջա- I դաս. II դաս. III դաս. IV դաս. դիմություն	40	45	50	55
2. Բարձր հառաջ.	50	55	60	70

գ) Բանձակների համար

1. Նորմալ հառաջա- I դաս. II դաս. III դաս. IV դաս. դիմություն	45	45	45	45
2. Բարձր	55	55	55	55

Սակայն դեֆիցիտային մասնագիտություն-
ների համար, վերոնց ցուցակը ամեն աարի
սահմանում ե ԽՍՀՄ Պետպլանը, նշանակվում
են ավելի բարձր թոշակային կոտլորներ, այն է՝

ա) ԲՅՈՒՀ-երի յեկ ԲՅՈՒՀ-երի համար

1. Նորմալ հառաջա- I դաս. II դաս. III դաս. IV դաս. դիմություն	75	90	105	150
2. Բարձր հառաջ.	90	105	125	175

բ) Տեխնիկումների համար

1. Նորմալ հառաջա- I դաս. II դաս. III դաս. IV դաս. դիմություն	45	50	55	65
2. Բարձր հառաջ.	50	65	75	90

Ինչպես տեսնում ենք՝ ուսանողների ամատկան թոշակային կոպարները սահմանվում են ուսանողների հառաջադիմության աստիճանի համեմատ, ըստ վորում ուսանողի հառաջադիմության աստիճանը վորոշում է և նրա համար թոշակի համապատասխան կարգը սահմանում է դպրոցի դիրեկտորը, համաձայն դասադասական կազմի տվյալների:

Անհրաժեշտ է նշել, վոր ուսումնական հաստատությունների դիրեկտորներին իրավունք է վերապահվում թոշակից զրկել այն ուսանողներին, վորոնք չեն հառաջադիմում առանց հարգելի պատճառների և չնշանակել թոշակ այն հառաջադեմ ուսանողներին, վորոնք նյութապես ապահովված են:

ԲՈՒՀ-երի, ԲՏՈՒՀ-երի, տեխնիկումների և բանֆակների ուսանողներին թոշակը տրվում է տմշող՝ տարվա ընթացքում, անկախ ուսանողի անընդհատ արտադրական պրակտիկայի մեջ գտնվելու ժամանակից (Տես հավելվածներ № № 6-7):

ԲՈՒՀ-երի, ԲՏՈՒՀ-երի և տեխնիկումների ուսանողները (թե թոշակառուները և թե վոչ թոշակառուները) անընդհատ արտադրական պրակտիկայի մեջ գտնվելու ժամանակ, ի հաշիվ ձեռնարկության աստանում են՝

ա) որապահիկ՝ 2 ո. որը ԲՈՒՀ-երի ու ԲՏՈՒՀ-երի 2-րդ և 3-րդ կուրսի և տեխնիկումների 3-րդ ու 4-րդ կուրսի համար և 3 ո. որը ԲՈՒՀ-երի ու ԲՏՈՒՀ-երի 4-րդ և 5-րդ կուրսի համար.

բ) բնակարանային վարձ՝ որը 1 ո., յեթև բնակարանը չի տրամադրվում բնականով (հա. վելվ. № 8):

Բացի որապահիկից և բնակարանային վարձից վորևե այլ վարձատրություն անընդհատ արտադրական պրակտիկայում գտնվող ուսանողները հիմնարկից կամ ձեռնարկությունից չեն ստանում:

2. Պրակտիկաների աշխատանքի պայմանների մասին

Դպրոցից մինչև պրակտիկայի վայրը մեկնելու և վերադառնալու հետ կապված յերկաթուղու կամ ջրային ուղու ճանապարհածախքը ուսանողներին վճարում ե համապատասխան ուս-հիմնարկը: Իսկ կայաքանից կամ նավահանգստից մինչև պրակտիկայի վայրը և հետ՝ ուսանողներին փոխադրում են հիմնարկները կամ ձեռնարկությունները իրենց միջոցներով: Սակայն այդ հնարավոր չլինելու դեպքում՝ հիմնարկներն ու ձեռնարկությունները վճարում

են պրակտիկանտներին փոխադրութեան փաս-
տացի արժեքը:

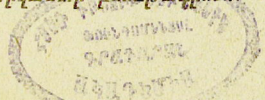
Այն դեպքում, յերբ պրակտիկայի վայր
մեկնելը պահանջում է 4 ժամից ավելի ժամա-
նակ՝ ձեռնարկութեաններն ու հիմնարկները
պրակտիկանտներին վճարում են որապահիկ
(գնալու և վերադառնալու համար) վերև մաս-
նանշված չափերով, ըստ վորում մեկնելու և ժա-
մանելու օրերը հաշվում են մեկ օր:

Պրակտիկանտները արձակուրդ կամ նրա
փոխարեն դրամական փոխհատուցում ստանա-
լու իրավունք չեն վայելում:

Պրակտիկանա-ուսանողների վրա լիովին տա-
րածվում են ավալ հիմնարկութեան կամ ձեռ-
նարկութեան մեջ գործող ներքին կարգապա-
հութեան կանոնները և պետական օրենքները:

Ներքին կարգապահութեան կանոնների
խախտման կամ պրակտիկայի ժամկետը լրա-
նալու դեպքում՝ պրակտիկայից հանելը կատար-
վում է ձեռնարկութեան կամ հիմնարկի վար-
չութեան կարգադրութեամբ, առանց նախա-
զգուշացումի և արձակման նպաստի:

Պրակտիկանտների նկատմամբ նշանակված
բոլոր տույժերի մասին տեղեկութեանները հա-
ղորդվում են ուսումնական հիմնարկին և նշվում
են պրակտիկանտի քննութագրում:

Պրակտիկանտները անպայման պետք է ոգտագործվեն ըստ մասնագիտության և ուս-հիմնարկի և ձեռնարկության կամ հիմնարկի միջև համաձայնեցրած ծրագրով: Արգելվում է պրակտիկանտներին ոգտագործել աշխատանքներում, վորոնք չեն վերաբերում նրանց մասնագիտության ուսումնասիրման:

Պրակտիկանտների սոցիալական ապահովագրումը կատարվում է ԽՍՀՄ Աշխտողկոմատին առնթեր Սոցիալական Ապահովագրության Համաժողովենական Խորհրդի 1932 թ. հունվարի 1-ի № 12 վորոշմամբ հաստատված կանոնների 7 և 8-րդ հոդվածներով («ԽՍՀՄ Աշխտողկոմ. Տեղեկատ.» 1933 թ. № 5—6):

Մատակարարման խնդրում պրակտիկանտները, համաձայն ԽՍՀՄ կենտգործկոմի և Ժողկոմխորի 1933 թ. հունվարի 13-ի վորոշման (Տես «ԽՍՀՄ ոը. Ժող.» 1933 թ. № 6 հոդ. 65) հավասարեցվում են հիմնարկի կամ ձեռնարկության (վորտեղ անց է կացվում պրակտիկան) մշտական աշխատողներին:

Պրակտիկանտների և հիմնարկ-ձեռնարկությունների միջև, աշխատանքի հողի վրա առաջացած վեճերը լուծվում են ընդհանուր կարգով, ԳԿՀ-ում, կամ Ժողովրդական դատարանի աշխատանքային գործերի նստաշրջաններում:

3. ԲՈՒՀ-երն ու տեխնիկումները նոր ավարտած մասնագետներին տեխասանի մեջ տեղավորելու կարգի մասին

Յեթե նորավարտ մասնագետները մինչև ուսումնա ավարտելն անցած չլինեն խսկական զինվորական ծառայությունը, այդ դեպքում նրանց նկատմամբ պետք է կիրառվեն հետևյալ կանոնները.

ա) այդ կարգի մասնագետները տեղավորվում են աշխատանքի մեջ ընդհանուր հիմունքներով, այսինքն Աշխատանքի կանոնների և համապատասխան գերատեսչությունների վերջմամբ:

բ) սակայն, յեթե հետագայում զինակոչի ժամանակ մասնագետը կանչվում է կարմիր Բանակի շարքերը, ժամկետային ծառայություն կամ ռազմա-արտադրական ծառայություն տանելու համար, այդ դեպքում նա ազատվում է աշխատանքից՝ զորակոչիկների համար սահմանված ընդհանուր կարգով:

գ) Կ. Բ. շարքերում անընդհատ ծառայությունն կամ ռազմաարտադրական ծառայությունն ավարտելուց հետո նորավարտ մասնագետը պարտավոր է վերադառնալ իր նախկին աշխատանքի տեղը:

դ) Վերև մատնանշված կարգը կիրառվում է միայն այն մասնագետների նկատմամբ, վո-

րոնք ԲՈՒՀ-երում չեն անցել արտաքանակալին
բարձր վարժությունը: ԲՈՒՀ-երում արտաքա-
նակալին բարձր վարժությունն անցած մաս-
նագետներն ուսումն ավարտելուց հետո ու-
ղարկվում են աշխատանքի, հետագայում ուռանց
կ. Բ. շարքերը ծառայության կանչվելու:

Նորավարտ մասնագետներին բաշխումը կա-
տարում են այն տնտեսական մարմիններին միա-
վորումներին և ժողկոմատներին հաշվ. բաշխիչ
բաժինները, վորոնց անմիջական իրավասության
տակ են գտնվում ուսհիմնարկները: Բաշխումը
կատարվում է ուսհիմնարկներին, արմիություն-
ներին և ժողկոմատներին ներկայացուցիչների
մասնակցությամբ: Բաշխումը կատարելուց ան-
միջապես հետո նորավարտ մասնագետը հաշվ.
բաշխիչ բաժնից ստանում է ուղեգիր (путевка)
աշխատանքի ուղարկելու մասին:

Ուղեգիրը ստանալու օրից սկսած նորավարտ
մասնագետին տրվում է մեկ ամսվա արձակուրդ:
Արձակուրդի ժամանակ աշխատավարձ չի վճար-
վում թե թոշակառուներին և թե վոչ թոշակա-
ռուներին:

Միայն թոշակառուները արձակուրդի ժա-
մանակամիջոցում ստանում են մեկ ամսվա թո-
շակի չափով նպաստ:

Մանկավարժական ԲՈՒՀ-երն ու տեխնի-

կումներն ավարտած թոշակառուներին աշխատանքի ուղարկելն ուշացնելու դեպքում թոշակը վճարվում է վոչ միայն (մեկ ամսվա) արձակուրդի ժամանակ, այլև արձակուրդի ժամկետը լրանալուց հետո, բայց, ընդհանուր առմամբ, ուսումն ավարտելուց հետո՝ վոչ ավելի քան յերկու ամսվա ընթացքում:

ԲՈՒՀ-երն ու տեխնիկումներն ավարտած մասնագետներին մեկ ամսվա արձակուրդ չի տրվում միայն այն դեպքում՝ յերբ նրանք մինչեւ ուղեգիր ստանալը, վերջին 12 ամսվա ընթացքում ուսիմնարկում ոգտադործել են ուսումնական արձակուրդը (կանիկուլները):

Մասնագետին ուղեգիրը տալու ժամանակ ուսիմնարկը նրան վճարում է՝

ա) տեղափոխության հետ կապված ծախսերի հաւելին 75 ռ. վոչ պակաս մինչև 1.000 կիլոմետր ճանապարհ գնալու դեպքում և վոչ պակաս 100 ռ.—1000 կիլոմետրից ավելի ճանապարհ գնալու դեպքում:

բ) աշխատավարձ՝ ճանապարհին յեղած ժամանակի համար, մինչև աշխատանքի տեղ հասնելը, հիմք ընդունելով այն պաշտոնի [աշխատավարձը, վորը մասնագետը ստանձնելու յե հիմնարկում կամ ձեռնարկությունում:

գ) բացի այդ՝ թոշակառուներին, վորոնք մեկ

ամսվա արձակուրդ ստանալու իրավունք ունեն—
վճարվում է նաև մեկ ամսվա բոցակի չափով
նպաստ (հավելված № 9, կետ 45):

Առանձնաշված բոլոր գումարները ուսհիմ-
նարկի կողմից վճարվում են նորավարտ մաս-
նագետներին այն ձեռնարկության կամ հիմ-
նարկի հաշվին, վորտեղ աշխատանքի յե նշա-
նակված մասնագետը:

Ուղեգիրը տալու որից սկսած նորավարտ
մասնագետի վրա լիովին տարածվում է աշխա-
տանքի և սոց. ապահովագրության որոշողու-
թյունը:

Աշխատանքի տեղը հասնելուն պես՝ ձեռ-
նարկությունը կամ հիմնարկը, վորտեղ մասնա-
գետը ուղվել է աշխատանքի—վճարում է նրան
տեղափոխության հետ կապված հետևյալ փոխ-
հատուցումները (հաշվալցելով նաև այն գու-
մարները, վորը նորավարտ մասնագետը ստացել
է ուսհիմնարկից):

ա) Ճանապարհածախք (բացառությամբ
այն դեպքերի՝ յերբ վարձողն ինքն է տրամա-
դրել փոխադրական միջոցները) 1) յերկաթու-
ղով՝ կոշտ վագոնի առմսի արժեքը և պլացկարտ,
խկ յեթե ճանապարհը տևում է մեկ որից ա-
վելի ժամանակ, կողմերի համաձայնությամբ,
նաև արժեքը արագության համար. 2) ջրային

ճանապարհներով — յերկրորդ կարգի տարիֆի արժեքը. 3) խճուղային և սալի ճանապարհներով — սվյալ վայրում դոյություն տնեցող գներով հաշված, այդ ճանապարհի արժեքը:

բ) Նոր պաշտոնատեղում բնակվելու համար՝ անհրաժեշտ ճնային իրերը փոխադրելու նեհ կապված ծախսը, 240 կիլոգրամից վոչ ավելի:

գ) Որապահիկ՝ ճանապարհին յեղած ժամանակամիջոցի համար, ամսական աշխատավարձի $\frac{1}{30}$ -ի չափով, քայց որական վոչ պակաս 2 ռ. 50 կոպ. և վոչ ավելի 10 ռուբլուց, ըստ վորում մեկնելու և ժամանելու որերը հաշվում են մեկ որ:

դ) Նպաստ՝ տեղափոխության համար — ամսական աշխատավարձի կեսի չափով:

յե) Աւիասաւարձ՝ ճանապարհին յեղած ժամանակի համար:

Ընտանիքի անդամներին ևս տեղափոխելու դեպքում՝ մասնագետին վճարվում է ճանապարհածախքը, իրերը փոխադրելու ծախքը և տեղափոխության նպաստը յուրաքանչյուր անձի համար, մասնագետի ամսական աշխատավարձի $\frac{1}{3}$ -ի չափով:

Որապահիկը, տեղափոխության ծախքը և ճանապարհին յեղած ժամանակի աշխատավարձը

հաշվվում է յեղեղով այն պաշտոնի աշխատավարձից, վորի համար ընդունվել է մասնագետը (Տես հավելված № 9, կետ 48)։

Ցեֆե հետազայում պարզվի, վոր մասնագետի աշխատավարձը պակաս է այն աշխատավարձից, վորի հաշվով նրան ավանս է տրված, այդ դեպքում մասնագետը պարտավոր է վերադարձնել ավելի ստացած գումարը, շիջելով այն 6 ամսվա ընթացքում։ Իսկ յեֆե նրա աշխատավարձը բարձր լինի, այդ դեպքում նրան պետք է վճարեն տարբերութլունը։

Մինչև 25 կկոմետոր տարածության վրա փոխադրվելու ժամանակ վոչ մի փոխհատուցում չի տրվում, բացի փոխադրվելու և իրերը տեղափոխելու հետ կապված փոստային ծախսից։

Հետագա տեղափոխութլունների համար նորավարտ մասնագետներին փոխհատուցումները տրվում են ընդհանուր կարգով։

Վորպեսզի նորավարտ մասնագետները իրենց արտադրական ստաժը դյուրությամբ անցնեն՝ նրանց սկզբում նշանակում են ըստ մասնագիտության ցածր վորակի աշխատանքի մեջ, որինակ՝ նորավարտ ճարտարագետին վարպետի պաշտոնում, իսկ տեխնիկին տառնապետի, պայմանով, վոր տպահովվի նրանց հետագա առաջադումը։

Նորավարաւ մասնագետներին աշխատանքում նպատակահարմար ձևով ոգտագործելու ամբողջ պատասխանատուությունը դրվում է համապատասխան ձեռնարկութեան կամ հիմնարկի ղեկավարի վրա:

Նորավարաւ մասնագետների աշխատանքի պայմանները կարգաւորվում են համաձայն ընդհանուր աշխտանքային օրենքի:

Հեռավոր վայրեր, գյուղական վայրեր կամ վորոշ ձեռնարկութուններ ու հիմնարկներ ուղարկվող մասնագետների արտոնութունների մասին գործող հատուկ որոշումները տարածվում են նաև ԲՈՒՀ-երը ու տեխնիկականները նոր ավարտած մասնագետների վրա:

ԽՍՀՄ Աշխատողականների 1930 թ. հոկտեմբերի 4-ի № 304 հրահանգը կիրարկութեան է դրվում:

ա) պրակտիկականների աշխատանքի պայմանների նկատմամբ—1930 թ. նոյեմբերի 1-ից:

բ) Նորավարաւ մասնագետներին աշխատանքի տեղավորելու խնդրում—հրահանգը հրատարակելու օրից:

ՄԵՆՁԵՎ 18 ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍԱԿ ՀԱՍՆԵԼԸ ՖԱՐԳՈՐԾ-
ՈՒՄԻ ԴՊՐՈՍՆԵՐԸ ԱՎԱՐՏԱԾ ԴԵՌԱՀԱՍՆԵՐԻ
ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՍԱՍՆԸ

Նկատվել է, վոր ֆարգործուսի դպրոցները ավարտած՝ դեռ 18 տարին չլրացած դեռահասներին՝ տնտմարմիններից շատերը հրաժարվում են ընդունել և իրենց ցանցում ըստ մասնագիտության ոգտադործել և վոր նրանց աշխատանքի ընդունելու դեպքում — տնտմարմիններից շատերը չեն կիրառում նրանց նկատմամբ դեռահասների աշխատանքի մատին գործող որենադրությունը:

ԽՍՀՄ Աշխատանքի Ժողկոմատը այդ աննորմալ դրությունը վերացնելու և ֆարգործուսի դպրոցները ավարտած դեռահասների աշխատանքի պայմանները որինական հունի մեջ դնելու նպատակով, իր 1932 թ. փետրվ. 14-ի № 26 պարզաբանության մեջ (Տես հավելված № 10) պարտադրում է բոլոր տնտմարմիններին ընդունել արտադրության մեջ ֆարգործուսի դպրոցները ավարտած 18 տարին չլրացած դեռահասներին և նրանց ոգտադործել — ըստ վորակի:

Նույն պարզաբանության մեջ շեշտվում է, վոր դեռահասների աշխատանքի որը վեց ժամից ավելի չպետք է լինի և վոր նրանց նկատ-

մամբ անպայման պետք է կիրառվի դեռահաս-
ների աշխատանքի մասին գործող որենսդրու-
թյունը:

V

**ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԲՈՒՀ-ԵՐԸ ԸՆԴՈՒՆՎՈՂ ԱՆՁԱՆՑ
ԱՐՁԱԿՈՒՐԴՆԵՐ ՏՐԱՍԱԴՐԵԼՈՒ ԿԱՐԳԻ ՍԱՍԻՆ**

Կոմունիստական բարձրագույն ուսումնա-
կան հիմնարկները (ԿոմբՈՒՀ-երը) ընդունվող
աշխատողներին՝ բոլոր ձեռնարկությունները,
հիմնարկները և կազմակերպությունները պար-
տավոր են տրամադրել յերկարացրած արձա-
կուրդ՝ 1 ամսից մինչև 2 ամիս տեղությամբ,
յեթե նրանք ԿոմբՈՒՀ-եր ընդունվելու պահին
յեղել են տվյալ հիմնարկ-ձեռնարկության կամ
կազմակերպության աշխատող: Այդ արձակուր-
դի մեջ պետք է հաշվել նաև աշխատողի հեր-
թական արձակուրդը:

Մատնանշված արձակուրդը տրամադրվում է
բացառապես բնականով, բարձրագույն դպրոց
ընդունվելու առթիվ նախապատրաստվելու հա-
մար, վերի ընթացքում աշխատողը պահպանում
է իր միջին աշխատավարձը:

Այդ արձակուրդը բնականով չողտադործե-
լու դեպքում, վերևե փոխհատուցում, մասնավո-
րապես դրամական՝ — ԿոմբՈՒՀ ընդունվող աշ-
խատողներին չի տրվում: (Տես հավելված № 11):

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ՝

Հավելված № 1

ՎՈՐՈՇՈՒՄ ԽՍՀՄ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՍՏՍԱՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ

Բանվորական Ֆակուլտետները և բարձրագույն ուսումնական հիմնարկները գործուղվող բանվորների և ծառայողների արտոնութչույունների մասին.

1929 թ. մայիսի 8-ին.

ԽՍՀՄ Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհուրդը վերաշում է՝

1. Բանվորական Ֆակուլտետները և բարձրագույն ուսումնական հիմնարկները սահմանված կարգով գործուղվող բանվորներին և ծառայողներին՝ գործուղման կապակցությամբ գործից ազատելու դեպքում՝ վճարվում է մեկ ամսվա միջին դատումի չափով արձակման նպաստ:

Ծանոթություն.— Մատնանշված արձակման նպաստը ստացած անձանց թոշակի վճարումը ուսումնական հիմնարկում սկսվում է աշխատանքի տեղից ազատվելու օրից՝ մեկ ամսվա ժամկետից վոչ շուտ:

2. Առաջին հոգվածում մատնանշված բանվորներին և ծառայողներին, վորոնք չեն ընդունվել բանվորական Ֆակուլտետը կամ բարձրագույն ուսումնական հիմնարկը, իրավունք

ե վերապահվում վերադառնալ նախկին պաշտոնը,
ընդունելության արդյունքները հայտարարելու
որից՝ 5 որից վոչ ուշ (ավելացնելով այն ժա-
մանակը, վորը անհրաժեշտ ե աշխատանքի տեղը
հետ վերադառնալու համար): Այդ դեպքում
գործուղվածի փոխարեն աշխատանքի մեջ ըն-
դունված անձին վարձողը կարող ե արձակել,
նախազգուշացնելով նրան մեկ որ առաջ կամ
վճարելով մեկ որի միջին դատումը:

Բանվորներին և ծառայողներին, վորոնք
վերադարձել են իրենց նախկին պաշտոնին՝
մինչև մեկ ամսվա ժամկետի (արձակելու որից
սկսած) լրանալը, արձակման նպաստի համա-
պատասխան մասը (այն ժամանակվա համար,
վորը մնում ե մինչև մեկ ամսվա ժամկետի լրա-
նալը), փոխանցվում ե ի հաշիվ աշխատավարձի:

3. Այս վորոշումը չի տարածվում բարձրա-
դույն ուսումնական հիմնարկները գործուղված-
ների այն խմբակների վրա, վորոնց համար
հատուկ վորոշումներով սահմանված են ավելի
արտոնյալ կանոններ:

ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի նախագահի

սեղագալ՝ Վ. ՇՄԻԴՏ

ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի յեմ Աբի. Պաեսպ.

Խորհրդի գործերի կառավարիչ՝

Ն. ԳՈՐԲՈՒՆՈՎ

(Հրապար. ԽՍՀՄ որ. և կարգ. ժողով. 1929 թ.
№ 30, հ. 279):

ՎՈՐՈՇՈՒՄ

ԽՍՀՄ Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի

ԽՍՀՄ Ժողովուրդների 1929 թ. մայիսի 8-ի՝ բանվորական Ֆակուլտետները և բարձրագույն ուսումնական հիմնարկները գործուղվող բանվորների և ծառայողների արտոնությունների մասին վորոշումը ցերեկվա տեխնիկոմներ գործուղվածների վրա տարածելու մասին 1930 թ. հոկտեմբերի 2-ին

ԽՍՀՄ Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհուրդը վորոշում է՝

Տարածել ԽՍՀՄ Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի 1929 թ. մայիսի 8-ի, բանվորական Ֆակուլտետները և բարձրագույն ուսումնական հիմնարկները գործուղվող բանվորների և ծառայողների արտոնությունների մասին վորոշման (ԽՍՀՄ որենքն. ժողով. 1929 թ. № 30, հոդ. 279) ուժը այն բանվորների և ծառայողների վրա, վորոնք գործուղվում են ցերեկվա տեխնիկոմները

ԽՍՀՄ Ժողովուրդների նախագահի
սեղակալ՝ Վ. ՇՄԻԴՏ

ԽՍՀՄ Ժողովուրդների գործերի կառավարիչի սեղակալ՝ Ի. ՄԻՐՈՇՆԻԿՈՎ

Մոսկվա-Կրեմլ, 1930 թ. հոկտեմբերի 2-ին, № 499
(Հրապ. «ԽՍՀՄ որ. ժող.» 1930 թ.) № 51, հոդ. 535.

ՎՈՐՈՇՈՒՄ № 155

ԽՍՀՄ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱՏԻ

Յերեկոյան բանֆակները, ինդուստրիալ բանվորական տեխնիկումները և ինդուստրիալ-տեխնիկական ինստիտուտների և ԲՈՒՀ-երի, տեխնիկումների ու բանֆակների նախադաստրաստական դասընթացների ու բարձրագույն տեխնիկական կրթութան խմբակների միավորումներում ուսանողների արտոնությունների մասին

1930 թ. ապրիլի 14-ին

ԽՍՀՄ Աշխատանքի Ժողովրդական Կոմիտեի մարիալը վորոշում է՝

1. Այս վորոշմամբ արտոնություններ են տրամադրվում նրանց, ովքեր ուսանում են՝

ա) Յերեկոյան բանֆակներում.

բ) Յերեկոյան բանվորական ինդուստրիալ-տեխնիկումներում.

գ) Յերեկոյան ինդուստրիալ-տեխնիկական ինստիտուտներում և նրանց կից նախադաստրաստական բաժանմունքներում.

դ) ԲՈՒՀ-երի, տեխնիկումների և բանֆակների նախադաստրաստական դասընթացներում.

յե) Բարձրագույն տեխնիկական կրթութան խմբակների միավորումներում (ԲՏԿԽՄ).

Յերեկոյան պրոֆհամարաբանների կամ
ԹՈՒՀ-երի ուսանողներին արտոնություններ
չեն տրամադրվում:

2. Արտոնությունները տրամադրվում են՝

ա) Այն բանվորներին ու ծառայողներին,
վորոնք զբաղված են արտադրության մեջ ար-
տադրական ձեռնարկություններում և խորհ-
տնտեսություններում.

բ) Տրանսպորտի (փոխադրական) բանվոր-
ներին.

գ) Կառուցող մշտական բանվորներին:

Արտոնություններ չեն տրամադրվում սեզո-
նային բանվորներին ու ծառայողներին, այլև
ժամանակավոր բանվորներին ու ծառայողնե-
րին (բացառությամբ 7-րդ հոդվածում մատնա-
շվածների):

Ծանոթ.—Արտադրության մեջ զբաղ-
ված ծառայողների դասին են պատ-
կանում այն ծառայողները, վորոնց
համար սահմանված է բանվորների
հետ հավասար տեղության բանվո-
րական որ:

3. Այս հոդվածը վերացված է (Տես հավել-
ված № 5):

4. Այս հոդվածը վերափոխված է (Տես հավել-
ված № 4):

5. Այս հոդվածը փոփոխված և (Տես հավելված № 5),

6. Հաստիքները կրճատելիս ուսանողներին առավել իրավունք և տրվում մնալու իրենց պաշտոնում կամ այդ անհնարին լինելու դեպքում, փոխադրվելու այլ աշխատանքի:

7. Այս հոդվածը վերացված և (Տես հավելված № 5):

8. Այս վորոշումը կիրառելու հոդի վրա ծագած բոլոր վեճերը լուծվում են աշխատանքի կոնֆլիկտները լուծելու համար սահմանված ընդհանուր կարգով:

9. Դաշնակից հանրապետությունների Աշխատանքի ժողկոմատներին հանձնարարվում և միջոցներ ձեռք առնել՝ հանրապետական մարմինների կողմից 1-ին հոդվածում մատնանշված ուսանողների աշխատանքի բնագավառում արտոնությունների մասին հրատարակված վորոշումները վերացնելու:

ԽՍՀՄ Ա.Ե.Խառանգի ժողովրդական

կոմիսար՝ ՌԻԳԼԱՆՈՎ

ԽՍՀՄ Ա.Ե.Խժողկոմատի Կոլլեգիայի անդամ
յեվ ԶԱՐԻՔ-ԲԱԺՆԻ ՎԱՐԻՅ՝ ԱՎԴԻՅԵՎ

(Հրապ. «ԽՍՀՄ ԱՇԽԺԿ Տեղեկատու» 1930 թ. № 13),

ՎՈՐՈՇՈՒՄ № 251

ԽՍՀՄ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱՏԻ

Յերեկոյան ինդուստրիալ տեխնիկումների, ինդուստրիալ տեխնիկական ինստիտուտների, բանֆակների և ԲՈՒՀ-երի, տեխնիկումների ու բանֆակների նախապատրաստական դասընթացների և բարձրագույն տեխնիկական կրթության խմբակների միավորումներում ուսանողներին արձակուրդների մասին

1930 թ. հուլիսի 28-ին

ԽՍՀՄ Աշխատկոմատը վորոշում է՝

1. ԽՍՀՄ Աշխատկոմատի 1930 թ. ապրիլի 14-ի, յերեկոյան բանֆակների, ինդուստրիալ բանվորական տեխնիկումների և ինդուստրիալ-տեխնիկական ինստիտուտների և ԲՈՒՀ-երի, տեխնիկումների ու բանֆակների նախապատրաստական դասընթացների և բարձրագույն տեխնիկական կրթության խմբակների միավորումներում ուսանողներին արտոնությունների մասին № 155 վորոշման («ԽՍՀՄ Աշխտկոմատ» 1930 թ. № 13) 4-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«4. Յերեկոյան բանվորական ինդուստրիալ տեխնիկումների և յերեկոյան ինդուստրիալ-տեխ-

նիկական ինստիտուտների ուսանողները ստանում են—մեկ անգամ նախաձերձին և մեկ անգամ վերջին կուրսում—տասներկուական բանվորական որ տեղոթյան լրացուցիչ արձակուրդներ:

Յերեկոյան բանֆակների ուսանողները ստանում են լրացուցիչ արձակուրդ՝ տասներկու բանվորական որ տեղոթյան՝ մեկ անգամ—իրենց ընտրությամբ՝ յերրորդ կամ չորրորդ կուրսում:

ԲՈՒՀ-երի, տեխնիկումների ու բանֆակների համար նախադատրաստող դասընթացների ուսանողները, չերեկոյան ինդուստրիալ տեխնիկական ինստիտուտներին առընթեր՝ նախապատրաստական բաժանմունքների ուսանողները, նույնպես՝ բարձրագույն տեխնիկական կրթության խմբակների միավորումներում ուսանողները ստանում են մեկ անգամ լրացուցիչ արձակուրդ՝ տասներկու բանվորական որ տեղոթյան — պայմանով, վոր ուսուցման տեղոթյունը կազմում ե յոթն ամսից վոչ պակաս ժամանակ: Դրա կապակցությամբ՝ ԲՈՒՀ-երի, տեխնիկումների ու բանֆակների նախապատրաստական դասընթացների ուսանողներին և յերեկոյան ինդուստրիալ-տեխնիկական ինստիտուտներին առընթեր՝ նախապատրաստական բաժան-

մունքների ուսանողներին լրացուցիչ արձակուրդը տրամադրվում է ուսումնական տարեկուց առաջ՝ վերջին ամսում:

Այս հոդվածում մատնանշված բոլոր ուսանողներին համար, վորոնք աշխատում են առանձնապես միասակար արտադրություններում, արձակուրդի ընդհանուր տեղությունը տարվա ընթացքում պետք է կազմի մեկ ամիս:

II. Ուսումնական տարեկուց առաջ՝ վերջին ամսում լրացուցիչ արձակուրդ չի տրամադրվում այն ուսանողներին, վորոնք նախասկս ոգտագործել են լրացուցիչ արձակուրդը, համաձայն **ԽՍՀՄ Աշխտողկոմատի 1930 թ. ապրիլի 14-ի № 155 վորոշման**:

**ԽՍՀՄ Աւխասանքի ժողովրդական
կոմիսար՝ ՈՒԴԼԱՆՈՎ**

**ԽՍՀՄ Աւխտողկոմատի կոլեգիայի ամդամ
յեվ ԽՍՀՄ Աւխտողկոմատի աւխասանքի
պայմանների կազմակերպման յեվ առող-
ջացման վարչության պետի ճեղակալ՝
ԻՎԱՆՈՎ**

1930 թ. հուլիսի 27-ին:

ԽՍՀՄ ԱՇԽԱՏՈՂԿՈՄԱՏԻ 1931 թ. ՄԱՅԻՍԻ 21-ի,
 ԶԵՆՈՒՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՅԵՎ ՀԻՄՆԱՐԿՆԵՐՈՒՄ
 ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՌԵԺԻՄԸ ԱՄՐԱՑՆԵԼՈՒ
 ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ՝
 № 117 ՎՈՐՈՇՈՒՄԻՑ

V

Յերեկոյան աւսումնական հիմնարկներում
 (նույն թվում և յերեկոյան բանֆակներում)
 և ԲՈՒՀ-երի, տեխնիկումների ու բանֆակների
 նախապատրաստական դասընթացներում և խըմ-
 բակներում սովորող աշխատողների համար սահ-
 մանվում է նույն տեղութեան աշխատանքի
 (բանվորական) ժամանակ՝ ինչ և մնացած աշ-
 խատողների համար:

Այդ աշխատողների համար՝ ուսման պայման-
 ների կապակցութեամբ՝ սահմանված լրացուցիչ
 արձակուրդները պահպանվում են և, բացի այդ,
 ստուգումների և ստուգողական աշխատանքնե-
 րի ժամանակ՝ արձակուրդը՝ յերկարացվում է
 մինչև տասն ութը, աշխատավարձի պահպան-
 մամբ:

Դրա կապակցութեամբ՝ ԽՍՀՄ Աշխատողներու-
 ւի 1930 թ. ապրիլի 14-ի, յերեկոյան բանֆակ-

ների, ինդուստրիալ բանվորական տեխնիկում-
ների և ինդուստրիալ-տեխնիկական ինստի-
տուտների և ԲՈՒՀ-երի, տեխնիկումների ու
բանֆակների նախադասորատական դասըն-
թանցների և բարձրագույն տեխնիկական կըր-
թության խմբակների միավորումներում ուսա-
նողների արտոնությունների մասին՝ № 155
վորոշման մեջ մտցնել հետևյալ փոփոխություն-
ները, («ԽՍՀՄ Աշխատողի մատի, Տեղեկատու»
1930 թ. № 13):

1) 3-րդ և 7-րդ հոդ. հոդ. — վերացնել:

2) 5-րդ հոդ. շարադրել հետևյալ կերպ՝

«5. Ստուգումների և ստուգողական աշխա-
տանքների ժամանակ յուրաքանչյուր տարի ու-
սանողներին պետք է տասը բանվորական որ
տեղության արձակուրդ տրվի, պահպանելով
աշխատավարձը:

Այս արձակուրդը կարող է տրվել կամ միա-
նգամ և կամ առանձին որերով, վարձողի և ու-
սանողի միջև չեղած համաձայնության համե-
մատ»:

ԽՍՀՄ Աշխատանքի ժողովրդական

կոմիտե՝ ՅԻԽՈՆ

1931 թ. մայիսի 21-ին:

(«ԽՍՀՄ ԿԳԿ և ՀԳԿ Տեղեկատու» 1931 թ. մայիսի
27-ին, № 144):

ՎՈՐՈՇՈՒՄ ԽՍՀՄ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ԿՈՄԻՏԵՑԻ ՅԵՎ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ

Բարձրագույն ուսումնական հիմնարկությունների և տեխնիկականների ուսանողության թոշակների մասին
1932 թ. հուլիսի 7-ին

ԽՍՀՄ Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեն և Ժողովրդական Կոմիտարների Սորհուրդը վորոշում են՝

I

1. Ուսանողությանը թոշակներով ընդգրկելու միջին տոկոսը և թոշակների միջին չափը, վորոնք սահմանված են ԽՍՀՄ Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեի և Ժողովրդական Կոմիտարների Սորհրդի 1930 թ. սեպտեմբերի 16-ի վորոշումով (ԽՍՀՄ «Որ. Ժող.» 1930 թ. № 47, հոդ. 488, 1931 թ. № 26, հոդ. 206) և ԽՍՀՄ Ժողովրդական Կոմիտարների Սորհրդի 1932 թ. փետրվարի 20-ի № 183 վորոշումով — վերացնել:

Սահմանել բարձրագույն ուսումնական հիմնարկությունների և տեխնիկականների ուսանողության թոշակների բաշխման հետևյալ հիմնական սկզբունքները —

ա) Բաց թողնված զուամբների սահմաններում գերատեսչությունները ինքնուրույնորեն

վորոշում են թոշակատրման ֆոնդի չափը և թոշակների միջին կոպտորը ըստ առանձին ուսումնական հիմնարկությունների, իսկ յուրաքանչյուր ուսումնական հիմնարկությունն ենթարկվում թոշակները յենթարկվում են դիֆերենցիալացիայի աշխարհի ձևով, վորպեսզի ամենից ավելի դեֆիցիտային ու կարևոր մասնագիտությունների համար թոշակը լինի ավելի բարձր։

բ) Բարձրագույն ուսումնական հիմնարկություններում և բարձրագույն տեխնիկական ուսումնական հիմնարկներում թոշակի չափը սահմանվում է 35 ա. մինչև 190 ա., իսկ տեխնիկականներում—25 ա. մինչև 120 ա.:

Ծանր Արդյունաբերության Ժողովրդական կոմիսարիատի տեխնիկական ԲՈՒՀ-երի ատորյերից մասնագիտությունների համար (ածխային, հանքային, գունավոր մետաղների ու վոսկու) թույլատրել, վորպես բացառություն, թոշակի բարձրացումը մինչև 200 ա.:

2. Թոշակը ուսման վորակի բարձրացման իրական լծակ դարձնելու նպատակով՝

ա) սահմանել, վոր հետադաշում, ի վերացումն գոյություն ունեցող պրակտիկայի, թոշակաբաշխումը և թոշակի չափի սահմանումը կատարվում է բացառապես ուսման վորակի մասին յեղած տվյալների հիման վրա, անկախ

ուսանողի ընտանեկան վիճակից, խուսափելով հավասարության հնարավոր տենդենցներից՝ Ուսման վորակը վորոշում է պրոֆեսորական-դասատվական կազմը:

բ) թույլատրել ուսումնական հիմնարկությունների գիրեկտորներին՝ առանց հարգելի պատճառների հետ մնացող ուսանողներին զրբելել թոշակից:

գ) թույլատրել ուսումնական հիմնարկի կուբան ընդունվողներից առանձնապես կարիքավոր ուսանողներին բաց թողնել թոշակների համար հատկացված ֆոնդից միանվագ նպաստ առաջին լերեք ամսվա համար: Պարտադրել գերատեսչություններին վորոշելու նպաստատրման ֆոնդի չափը ըստ յուրաքանչյուր տեխնիկական ԲՈՒՀ-ի, ԲՏՈՒՀ-ի ու տեխնիկումի—այն պայմանով, վոր այդ ֆոնդը չգերազանցի թոշակատրման ամսական ֆոնդի 5—7 տոկոսը:

3. Թոշակը սահմանում է անձնագետ ուսումնական հիմնարկի գիրեկտորը պրոֆեսորական-դասատվական կազմի և ուսանողական հասարակական կազմակերպությունների ավյալների հիման վրա, ըստ վորում գիրեկտորը լիովին պատասխանատու լի պետության առաջ թոշակատրման ֆոնդի ծախսման համար:

ԽՍՀՄ Կենսգործկոսի նախագահ՝ Մ. ԿԱԼԻՆԻՆ,
ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի նախագահ՝ Վ. ՄՈԼՈՏՈՎ:

ԽՍՀՄ Կենսգործկոմի ֆարսուղարի պարսակ-
կախարդ՝ Ա. ՄԵԿԼԵՆԵՎ:

Մոսկվա-Կրեմլ, 1932 թ. հուլիսի 7-ին, № 1011

ՎՈՐՈՇՈՒՄ № 181

ԽՍՀՄ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍՍԵՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ

Քարձրագույն ուսումնական հաստատությունների, բարձրագույն տեխնիկական ուսումնական հաստատությունների, տեխնիկումների, և բանֆակների ուսանողների թոշակային ապահովման կարգի մասին
1932 թ. փետրվար 10-ին

Ի դարգացումն ԽՍՀՄ Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեյի և Ժողովրդական Կոմիսարների խորհրդի 1932 թ. հուլիսի 7-ի, բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների և տեխնիկումների ուսանողության թոշակների վերաբերյալ փորձման («ԽՍՀՄ Որ. Ժող.» 1932 թ. № 54, հոդ. 325), ԽՍՀՄ Ժողովրդական Կոմիսարների խորհուրդը փորձում է՝

Մահմանել բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների, բարձրագույն տեխնիկական ուսումնական հաստատությունների, տեխնիկումների և բանֆակների ուսանողների թոշակային ապահովման հետևյալ կարգը, ազատելով նրանց արտագրությունից.

1. Ժողովրդական Կոմիսարիատների, գերատեսչությունների ու հանրապետությունների դժով հանտատված թոշակային ֆոնդերի սահ-

մաններում,—վոր հաշված և հավերժում մատ-
նանշած ցուցանիշների համապատասխան—սահ-
մանել ամսական թոշակային կրպարների հետե-
վյալ չափը, ըստ դասընթացների ու հառաջա-
դիմության աստիճանի:

ա. Բարձրագույն ուսումնական հաստատու-
թյունների ու բարձրագույն տեխնիկական ու-
սումնական հաստատությունների համար

I դասն. II դասն. III դասն. IV դասն. V դասն.

Նորմալ հառաջա- դիմություն	55	65	75	95	115
Բարձր հառաջա- դիմություն	65	75	95	115	135

բ. Տեխնիկումների համար

I դասն. II դասն. III դասն. IV դասն.

Նորմալ հառաջա- դիմություն	40	45	50	55
Բարձր հառաջա- դիմություն	50	55	60	70

գ. Բանձակների համար

I դասն. II դասն. III դասն. IV դասն.

Նորմալ հառաջա- դիմություն	45	45	45	45
Բարձր հառաջա- դիմություն	55	55	55	55

2 Դեֆիցիտային մասնագիտությունների
համար, վորոնց ցուցակը ամեն տարի սահմա-

նում ե ԽՍՀՄ Պետական Պլանային Կոմիտեին՝
 ԽՍՀՄ Ֆինանսների Ժողովրդական Կոմիտեի-
 տի և Աշխատանքի Ժողովրդական Կոմիտեի-
 տի հետ միասին, սահմանվում են թոշակային
 կապարների հետևյալ չափերը՝

ա. ԲՈՒՀ-երի յեվ ԲՏՈՒՀ-երի համար

I դասն. II դասն. III դասն. IV դասն.

Նորմալ հառաջա- դիմություն	75	90	105	150
Բարձր հառաջա- դիմություն	90	105	125	175

բ. Տեխնիկումների համար

I դասն. II դասն. III դասն. IV դասն.

Նորմալ հառաջա- դիմություն	45	50	55	65
Բարձր հառաջա- դիմություն	50	65	75	90

Ծանոթություն.— Ժողկոմատներին և
 գերատեսչություններին թույլ ե տրը-
 վում՝ նաչած հատուկ պայմաններին,
 վերև մատնանշված ամսական թոշա-
 կային կապարների չափը իջեցնել՝
 ԲՈՒՀ-երի համար 10 տուրլ., տեխնի-
 կումների և քանֆալիների համար 5
 տուրլով:

3. Ուսանողի հառաջադիմության աստիճանը
 վորոշում և նրա համար թոշակի համապատաս-
 խան կարգը սահմանում ե ուսումնական հաս-

առատութեան դիրեկտորը՝ ըստ պրոֆեսորական-
դասաւարական կազմի տվելների՝ համաձայն
ԲՏՈՒՀ-երի, ԲՏՈՒՀ-երի, տեխնիկումների և բան-
ֆակների ուսանողութեան հառաջադիմությունը
հաշվառելու հատուկ հրահանգի, վորը հրատա-
րակում ե ԽՍՀՄ Կենտրոնականին կից բարձրա-
դաս տեխնիկական դպրոցի կոմիտեն, իսկ կո-
միտեյին չենթարկվող ուսումնական հաստատու-
թյունների նկատմամբ—համաձայն դաշնակից
հանրապետությունների լուսավորութեան ժողկո-
մատների հրահանգների:

Հրահանգներում պետք ե նախատեսվեն թո-
շակի չափը վերանայելու ժամկետները՝ ըստ
առանձին կատեգորիաների:

4. Ուսումնական հաստատությունների դի-
րեկտորներին թույլ ե տրվում թոշակից զրկել
այն ուսանողներին, վորոնք չեն հառաջադի-
մում առանց հարգելի պատճառների և թոշակ
չնշանակել այն հառաջադեմ ուսանողներին, վո-
րոնք նշույթապես ապահովված են, վերջիննե-
րիս՝ ուսման բարձր ցուցանիշների համար պար-
գևատրելով հատուկ պարգևատրական ֆոնդից,
վոր կազմվում ե ընդհանուր թոշակային ֆոնդի
մեջ:

5. ԲՈՒՀ-երի, ԲՏՈՒՀ-երի, տեխնիկումների
և բանֆակների ուսանողներին թոշակը տրվում

և ամբողջ տարվա ընթացքում, անկախ ուսանողի անընդհատ արտադրական ուսման մեջ գտնվելու ժամանակից:

Ծանոթութ. — ԲՈՒՀ-երի, ԲՏՈՒՀ-երի, տեխնիկումների և բանֆակների ուսանողները՝ անընդհատ արտադրական ուսման մեջ գտնվելու ժամանակ, ի հաշիվ ձեռնարկության ստանում են որպեսզի և բնակարանի վարձ՝ ԽՍՀՄ Աշխատանքի ժողովրդական կոմիսարիատի կողմից հաստատված նորմաների սահմանում:

9. Ժողկոմատներն ու գերատեսչությունները իրենց ընդհանուր թոշակային ֆոնդերի սահմաններում վորոշում են յուրաքանչյուր ԲՈՒՀ-ի, ԲՏՈՒՀ-ի, տեխնիկումի և բանֆակի թոշակային ֆոնդի չափը, ըստ ուսումնական հաստատության մասնագիտության, ըստ ուսանողների սոցիալական կազմի, ըստ պատրաստվող կադրերի դեֆիցիտայնության և ըստ տվյալ ուսումնական հաստատությունների կոմպլեկտավորման պայմանների:

7. Ուսումնական հաստատության դիրեկտորները թոշակային ֆոնդը ծախսելու վերաբերյալ հաշիվ են տալիս ժողկոմատներին, իսկ ժողկոմատները ԽՍՀ Միության և դաշնակից հանրապետությունների Ֆինանսական ժողովրդական կոմիսարիատներին՝ այն ժամանա-

կամիջոցներին ու այն ձևով, վոր սահմանում ե
ԽՍՀՄ Ֆինանսների Ժողովրդական Կոմիսարիա-
տը և համաձայնեցնում ժողովրդա-տնտեսական
հաշվառման կենտրոնական վարչության հետ:

8. Գերատեսչությունները պահում են թո-
շակային ֆոնդի հատուկ հաշվառումը, ապահովե-
լով՝ վոր տեղերում սխառմատիւրեն ստուգվի
այդ ֆոնդի ծախսումը անմիջական նպատակի
համար:

Թոշակային ֆոնդը վոչ անմիջական նպա-
տակի համար ծախսելու մեջ հանցավորները
պետք ե կանչվեն քրեյական պատասխանատու-
թյան:

9. Այս վորոշումը կիրառվում ե 1933 թ.
հունվարի 1-ից:

10. Հանձնարարել դաշնակից հանրապետու-
թյուններին՝ կառավարություններին՝ դաշնակից
հանրապետությունների դործող որենսդրության
մեջ մտցնել այս վորոշումից բղխող փոփոխու-
թյունները:

ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի ցախագահ՝

Վ. ՄՈԼՈՏՈՎ (Սկրյաբին)

ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի գործերի կառավարչի
սեղակալ՝ Ի. ՄԻՐՈՇՆԻԿՈՎ

Մոսկվա — Կրեմլ.

1932 թ. փետրվարի 10.

№ 181

Քաղվածք ԽՍՀՄ Ժողովուրդների 1933 թ. մա թսի 3-ի
 ցրտի № 9 արձանագրությունից

ԲՈՒՀ-երի, ԲՏՈՒՀ-երի և տեխնիկումների ուսանողների
 արտադրական պրակտիկայի մասին

ա) Սահմանել՝

1. ԲՈՒՀ-երի և ԲՏՈՒՀ-երի 3-րդ կուրսի ուսանողների և տեխնիկումների 3-րդ և 4-րդ կուրսի ուսանողների համար, վորոնք գործուղվում են արտադրական պրակտիկայի, որապահիկ՝—2 ո. չափ և բնակարանային վարձ՝ (յեթե բնակարան չի տրամադրվում)—1 ո. չափ:

2. ԲՈՒՀ-երի և ԲՏՈՒՀ-երի 4-րդ և 5-րդ կուրսի ուսանողների համար՝ գործուղման (որապահիկ)—3 ո. չափ և բնակարանային վարձ՝ 1 ո. չափ:

բ) Սահմանել, վոր որապահիկը և բնակարանային վարձը ուսանողներին պետք է վճարվի համապատասխան ձեռնարկության ընդհանուր աշխատավարձի ֆոնդից:

ԽՍՀՄ Ժողովրդական Կոմիտեների Խորհ.
 նախագահ՝ ՄՈՒՈՏՈՎ (Սկրյաբին)

ԽՍՀՄ Աշխատանքի Ժողովրդական կոմիսարիատի
բարձրագույն դպրոցների և տեխնիկումների ուսանող-
ների թոշակների, նրանց արտադրական պրակտիկայի
ժամանակ աշխատանքի պայմանների մասին և ուսումնա-
սվարտելուց հետո նրանց աշխատանքի տեղավորելու
կարգի մասին

1930 թ. հոկտեմբերի 4-ին

III. ԲՈՒՀ-ԵՐԸ ՅԵՎ ՏԵԽՆԻԿՈՒՄՆԵՐՆ ԱՎԱՐՏԱԾ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՈՒՄ ՏԵՂԱՎՈՐԵԼԸ

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

27. Այս հրահանգով մշտական աշխատանքի
տեղավորելու կարգը տարածվում է ԲՈՒՀ-երի
և տեխնիկումների բոլոր ճյուղերը և մասնա-
գիտությունները ավարտած (նույն թվում և
եկստերնատի կարգով), տնտեսական մարմին-
ների և ժողկոմատներին ամրացված յերիտա-
սարդ մասնագետների վրա:

Միութենական հանրապետությունների լուս-
ժողկոմատների տեղամարտության տակ մնացած՝
ԲՈՒՀ-երն ու տեխնիկումներն ավարտած մաս-
նագետներն աշխատանքի յեն տեղավորվում
Միութենական Աշխատանքի, շահագործու-

ված դերատեսչությունների և արհեստակցական կազմակերպությունների համաձայնութեամբ սահմանված կարգով: Այդ կարգը սահմանելիս մասնագետները պիտի ապահովված լինեն նույն իրավունքներով, վորով ողտվում են ամրացված, ԲՈՒՀ-երի ու տեխնիկոմներն ավարտած մասնագետները (փոխհատուցում տեղափոխութեան կապակցութեամբ, աշխատանքի սլայմաններ և այլն):

28. Աշխատանքի յեն տեղավորվում թե թողակառուները և թե վոչ թողակառուները:

29. Մինչև ուսում ավարտելն իսկական գինվորական ծառայությունն չանցած մասնագետների նկատմամբ կիրառվում են հետեյակ կանոնները.

ա) Այդ մասնագետներն աշխատանքի տեղավորվում են ընդհանուր հիմունքներով.

բ) Յեթե հետադայում՝ գինակոչի ժամանակ (վորը կատարվում է ըստ նրա աշխատավայրի) մասնագետը անընդհատ (ժամկետալին) ծառայութեան կնշանակվի ԲԳԿ Բանակի շարքերում կամ կնշանակվի ռազմա-աթտադրական ծառայություն տանելու համար, այդ դեպքում նա արձակվում է աշխատանքից գորակոչիկների համար սահմանված ընդհանուր կանոններով:

գ) ԲԳՏ Բանակի շարքերում անընդհատ

ծառայությունը կամ ռազմա-արտադրական ծառայությունը վերջացնելուց հետո մասնագետը պարտավոր ե վերագահնալու նախկին աշխատանքին: Այն դեպքում, յերբ անհնարին ենթան նախկին աշխատանքում ոգտագործել, համապատասխան տնտեսական միավորումի կամ Ժողկոմատի հաշվ. բաշխիչ բաժինն ուղարկում են նրան ըստ մասնագիտության այլ աշխատանքի: Յեթե տվյալ տնտեսական մարմնում կամ Ժողկոմատում ըստ նրա մասնագիտության աշխատանք չլինի, այդ դեպքում հաշվ. բաշխիչ բաժինը մասնագետին դնում ե ըստ պատկանելույն ՍՍՀՄ կամ Միութենական Հանրապետության Աշխօղկոմատների տրամադրության տակ:

դ) ԲԳԿ Բանակի շարքերում անընդհատ ծառայության ժամանակը մասնագետի յերեք տարվա ծառայության ստաժի մեջ չէ հաշվվում (31, 32 և 53 հոդվածներ), իսկ ռազմա-արտադրական ծառայության ժամանակը մասնագետի յերեք տարվա (յեռամյա) ծառայության մեջ ե հաշվվում:

յե) Վերևում մատնանշված կարգը կիրառվում ե մասնագետների նկատմամբ այն դեպքում, յերբ նրանք ԲՈՒՀ-երում չեն անցել արտաքանակային բարձր վարժություն: ԲՈՒՀ-երում արտաքանակային բարձր վարժություն անցած

մասնագետներն՝ ուսումնական տնօրէնը հետո
ուղարկվում են աշխատանքի, հետագայում ա-
ռանց ԲԳԿ Բանակի շարքերում անընդհատ ծա-
ռայութեան կանչվելու շահագրգռված ժողո-
մատները կարող են միջնորդութեամբ հարուցել
Զինծովային Ժողկոմատի տուժ, վոր այդ կար-
գը տարածվի և մյուս ԲՈՒՀ-երի վրա, վորտեղ
արտաբանակային բարձր վարժութեան չի անց-
կացված, կամ ամբողջ ԲՈՒՀ-ի նկատմամբ և
կամ նրա թուանձին ընդունելութեաններէ վրա:
Զինծովային Ժողկոմատն այդ հարցերը լուծում
ե համաձայնեցնելով ԽՍՀՄ Աշխօղկոմատի և
շահագրգռված ժողկոմատներէ հետ:

30. Այս հրահանգի կարգով առաջարկվող աշ-
խատանքից վոչ հարգելի պատճառներով հրա-
ժարվող կամ խուսափող մասնագետը պատաս-
խանատվութեան ե կանչվում սահմանված կար-
գով:

Աշխատանքից հրաժարվողներէ շարքին են
պատկանում մասնավորապէս և այն մասնագետ-
ները, վորոնք թեեւ չեն հրաժարվել տվյալ տըն-
տեօական մարմնում կամ Ժողկոմատում աշխա-
տելուց, բայց հրաժարվել են ընակամայրից
դուրս գտնվող ձեռնարկութեան մեջ կամ հիմ-
նարկում աշխատելուց, եւր նրանք գործողված
են յեղել:

31. Ուսումն ավարտելու որից մինչև յերեք տարին լրանալը, վորեւ պատճառով աշխատանքից արձակված մասնագետը պարտավոր ե ներկայանալու համապատասխան տնտեսական մարմնի կամ ժողկոմատի բաշխիչ մարմնին՝ նոր աշխատանք ստանալու համար:

32. Ուսումն ավարտելուց հետո 3 տարվա ընթացքում արգելվում ե մասնագետին աշխատանքի ընդունել առանց ուսհիմնարկի կողմից (վորտեղ ավարտել ե ուսումը) տված գործողման թերթի (պուտյովկայի):

2. Ուսհիմնարկներն ավարտողներին մասին տեղեկություններ և ձեռնարկություններին ու հիմնարկներին անհրաժեշտ մասնագետներին պահանջ (հայտ) ներկայացնելը

33. Ուսհիմնարկներն ամեն տարին ութմբերի 15-ին և մալիսի 15-ին ներկայացնում են տընտեսական միավորման կամ ժողկոմատներին հաշվ. բաշխիչ մարմիններին, վորոնց անմիջական իրավասության տակ են գտնվում, տեղեկություններ՝ մոտակա, այսինքն հունվարի 1-ի և հունիսի 1-ի, կամ հուլիսի 1-ի և հունվարի 1-ի միջև յեղած ժամանակամիջոցում, ուսհիմնարկներն ավարտող անձանց մասին: Տեղեկություն-

ներում նշվում է ավարտողների թիվը, նրանց մասնագիտությունը և ավարտման ժամկետը։ Տեղեկություններում պիտի առանձնացված լինեն (համապատասխան բաժանումներով ձեռնարկությունների և հիմնարկների վրա) այն անձինք, վորոնք ուսման ժամանակ ամրացված են յեղել վորոշ ձեռնարկությունների կամ հիմնարկների վրա (այս կարգի անձանց շարքին են պատկանում այն անձինք, վորոնք ամրացված են կոնտրակտացիայի պայմանագրերով կամ այն պայմանագրերով, վորոնք կնքված են շահագրգռված ձեռնարկությունների և հիմնարկների ու տնտեսական միավորման կամ ժողկոմատների միջև)։

Տնտեսական միավորումների հաշվ. բաշխիչ բաժինները իրենց վրա ամրացված ուսհիմնարկների վերաբերյալ ստացված տեղեկությունները խմբավորում և ամեն տարի դեկտեմբերի 1-ին և հունիսի 1-ին ներկայացնում են ԽՍՀՄ և Միութենական հանրապետությունների համապատասխան ժողկոմատների հաշվ. բաշխիչ բաժիններին։ (ԽՍՀՄ Աշխտղկոմատի 1930 թ. հոկտեմբերի 13-ի № 320 վորոշմամբ ընդունված խմբագրությամբ)։

34. Բոլոր ձեռնարկություններն ու հիմնարկները ամեն տարի նոյեմբերի 15-ին և մա-

յիսի 15-ին ներկայացնում են փրենց համար անհրաժեշտ լերիտասարդ մասնագետների հայտը: Հայտերում նշվում են անհրաժեշտ մասնագետների թիվը, նրանց մասնագիտությունը և ժամկետը, յերբ պետք է նրանք ստացվեն, այլև այն մասնագետների թիվը, վորոնք անհրաժեշտ ընդհանուր թվից պետք է ստացվեն՝ ուսման ժամանակ կատարված, ամրացման կարգով:

Հայտերը ներկայացվում են՝

ա) Տնտեսական միավորումների մեջ մտնող ձեռնարկությունների նկատմամբ — այդ միավորումների հաշվ. բաշխ. բաժիններին:

բ) Մյուս ձեռնարկությունների և հիմնաքկների նկատմամբ, վորոնք անմիջապես չենթարկվում են ժողկոմատներին — այդ ժողկոմատների հաշվ. բաշխ. բաժիններին:

Տնտեսական միավորումների հաշվ. բաշխիչ բաժիններից ստացած հայտերը խմբավորվում են և ամեն տարի դեկտեմբերի մեկին և հունիսի 1-ին ներկայացվում են ԽՍՀՄ և Միութենական հանրապետությունների համապատասխան ժողկոմատների հաշվ. բաշխ. բաժիններին:

3. Մասնագետներ մատակարարելու և բաշխելու ծրագիրը կազմելը

35. Ժողկոմատների հաշվ. բաշխիչ բաժին-

ներն ամեն տարի դեկտեմբերի 15-ին և հունիսի 15-ին կազմում են տվյալ ժողկոմատի իրավասության յենթակա ձեռնարկությունների և հիմնարկների առաջիկա կիսամյակի համար մասնագետների մատակարարման ծրագիրը և տվյալ ժողկոմատին ու նրա իրավասության յենթակա տնտեսական միավորումներին ամբողջված ուսումնական հիմնարկներից արձակվող մասնագետների բաշխման պլանը:

36. Մասնագետների մատակարարման ծրագիրը կազմելիս հաշվի յեն առնվելու՝

ա) Տվյալ ժողկոմատի վրա ամբողջված՝ ուսհիմարկներն ավարտած մասնագետները:

բ) Ուրիշ ժողկոմատների վրա ամբողջված, բայց միևնույն ժամանակ համապատասխան պայմանագրերով և տվյալ ժամկետի համար մասնագետներ պատրաստող ուսհիմնարկներն ավարտած մասնագետները:

գ) Միութենական հանրապետությունների տրամադրության տակ մնացած ուսհիմնարկներն ավարտած մասնագետները:

Առանձին պայմանագրերի հիման վրա՝ ուրիշ ժողկոմատների համար պատրաստող ուսհիմնարկներն ավարտած մասնագետների վերաբերյալ պահանջներն ուղակիվում են համապատասխան ժողկոմատներ, իսկ միութենական

հանրապետությունների տրամադրության տակ մնացած ուսհիմնարկներն ավարտած մասնագետների վերաբերյալ պահանջներն ուղարկվում են Միութենական հանրապետությունների աշխատանքի ժողկոմատների ցուցմունքներով:

37. Տվյալ ժողկոմատի վրա ամրացված ուսհիմնարկներն ավարտած մասնագետներին բաշխելիս, այդ ժողկոմատը հաշվի չէ առնում՝

ա) Առաջին հերթին տվյալ ժողկոմատին յենթակա ձեռնարկությունների և հիմնարկների պահանջները, հաշվի առնելով նաև ժողկոմատի վրա ամրացված ուսհիմնարկների կարիքն ասպիրանտների նկատմամբ:

բ) Յերկրորդ հերթին — ուրիշ ժողկոմատների պահանջները:

38. Ժողկոմատի կազմած ծրագիրը մասնագետներ բաշխելու վերաբերյալ անհապաղ հաղորդվում է բոլոր շահագրգռված ժողկոմատներին, ալի ըստ պատկանելության՝ ԽՍՀՄ Աշխօղկոմատին, կամ Միութենական հանրապետությունների Աշխօղկոմատներին:

39. ԽՍՀՄ և Միութենական հանրապետությունների աշխօղկոմատների պահանջմամբ ժողկոմատները պարտավոր են ներկայացնել բոլոր այն նյութերը, վորոնք ոգտագործվել են ծրագիր կազմելիս (տեղեկություններ ուսհիմ-

նաբեկները ավարտածների մասին, յերիտասարդ մասնագետների վերաբերյալ յեղած պահանջները):

4. Մասնագետներին անհատական բաշխում

40. Ծրագրի համեմատ մասնագետներին բաշխումը կատարում են այն տնտեսական մարմինների միավորումների և ժողկոմատների հաշվբաշխիչ բաժինները, Վորոնյ անմիջական իրավասության տակ են գտնվում ուսնիմնարկները: Բաշխումը կատարվում է ուսնիմնարկների, արհմիությունների ալլև, ավյալ ուսնիմնարկներին հետմասնագետներ պատրաստելու մասին պայմանագիր կնքած տնտեսական միավորումների և ժողկոմատների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ:

Տնտեսական միավորումների հաշվ. բաշխիչ բաժիններն իրենց աշխատանքները տանում են համապատասխան ժողկոմատի ղեկավարությամբ:

41. Մասնագետներին բաշխումը կատարվում է մանրակրկիտ ընտրությամբ և հաշվի առնելով այս կամ այն ձեռնարկության կամ հիմնարկության անձնակազմը յերիտասարդ մասնագետների կադրերով լրացնելու կարևորությունը:

42. Մասնագետների բաշխումը կատարելիս՝ պահպանվում են հետևյալ կանոնները.

ա) Առանձին ուշադրություն է դարձվում կուրսուրական կենտրոններից հեռու գտնվող հիմնարկություններն ու ձեռնարկությունները մասնագետներ ուղարկելու վրա:

բ) Այս կամ այն ազդության պատկանող մասնագետները, իբրև որենք, ուղարկվում են համապատասխան ազգային հանրապետություններ ու մարզեր:

գ) ԲԳ Կարմիր Բանակի կադրային հրամ-կազմին պատկանող զինծառայողների (բացի ժամկետային ծառայության կրտսեր հրամկազմից) կանայք առավելապես ուղարկվում են աչն վաղրերը, ուր ծառայում են նրանց ամուսինները:

դ) Այն անձինք, վորոնք ռւսման ժամա-նակ ամրացված են յեղել վորոշ ձեռնարկու-թյունների կամ հիմնարկների վրա, ուղարկվում են այդ ձեռնարկություններն ու հիմնարկները (սրանց շարքին են պատկանում կոնտրակտա-ցիոն պայմանագրերի հիման վրա կամ շահա-դրգուված այն ձեռնարկությունների ու հիմ-նարկների և տնտեսական միավորումների կամ ժողկոմատների միջև, վորոնց իրավասության տակ են գտնվում ուսհիմնարկությունները, կնքված պայմանագրերով ամրացվածները):

5. Մասնագետներին աշխատանքի
ուղարկելը

43. Տնտեսական միավորումներին և ժողովմաս-
ների հաշվ. բաշխիչ բաժիններին կողմից կատա-
րած՝ մասնագետների անհատական բաշխման
համաձայն, ուսհիմնարկները մասնագետներին
հրաման (սլուտյովկա) են տալիս աշխատանքի
ուղարկելու համար:

Պուտյովկաները տրվում են ուսումն. ավար-
տելու որից (այսինքն ուսումնական ծրագրի
բոլոր պահանջները կատարելուց հետո) վոչ ուշ
քան հինգ որվա ընթացքում:

Պուտյովկայի պատճենը և ավարտականի
խկական փաստաթուղթը ուսհիմնարկի կողմից
ուղարկվում են այն ձեռնարկություն կամ հիմ-
նարկություն, վորտեղ ուղարկվում է մասնա-
գետը:

44. Պուտյովկան տալու որից՝ մասնագետին
մի ամսվա արձակուրդ է տրվում: Այդ ժամկե-
տը լրանալու հետևյալ որը մասնագետը պար-
տավոր է ներկայանալ այն ձեռնարկությունը
կամ հիմնարկությունը, ուր նշանակված է յե-
ղել: Ներկայանալու որը նշանակվում է պու-
տյովկայում:

Արձակուրդի ժամանակ թոշակառուներին
նպաստ է տրվում մեկ ամսվա թոշակի չափով,

վորպիսին նա ստանում եր մինչև ուսումն ա-
վարտելը: Արձակուրդի ժամանակ աշխատավարձ
չի վճարվում (վոչ թոշակառուներին և վոչ ել
մյուսներին):

Մանկավարժական ԲՈՒՀ-երն ու տեխնիկում-
ները ավարտած թոշակառուներին աշխատանքի
ուղարկելն ուշացնելու դեպքում, թոշակը վճար-
վում է թե արձակուրդի ժամանակի համար և
թե մինչև զործի ուղարկելը՝ անցած ժամանակի
համար, բայց ընդհանուր առմամբ ուսումն ա-
վարտելուց հետո վոչ ավելի, քան վերկու ամսի
համար:

ԲՈՒՀ-երն ու տեխնիկումներն ավարտածնե-
րին (բոլոր ճյուղերի և մասնագիտության) ար-
ձակուրդ չի տրվում, յեթե նրանք մինչև պու-
տյովկա ստանալը վերջին 12 ամիսների ընթաց-
քում ուսնիմնարկում արձակուրդ (կանիկուլ) են
ունեցել:

45. Պույովկան տալիս աւսնիմնարկը վճարում
է մասնագետներին՝

ա) Տեղափոխության հետ կապված ծախ-
քերի փոխհատուցման հաշվին՝ առ հաշիվ վոչ
պակաս—75 ռ., մինչև 1.000 կլմ. ճանապարհ
դնալու դեպքում և վոչ պակաս 100՝ ռ.—բոլոր
մյուս դեպքերում:

բ) Աշխատավարձն ըստ այն պաշտոնի,

վորը մասնադետը ստանձնելու յե ձեռնարկու-
թյուններում կամ հիմնարկներում՝ այն ժամա-
նակամիջոցի համար, վորի բնթացքում մասնա-
դետը ճանապարհին և լինելու մինչև աշխա-
տանքի տեղը հասնելը:

դ) Այն թոշակառուներին, վորոնք արձա-
կուրդի իրավունք ունեն, բացի այդ, վճարվում
և նաև նպաստ արձակուրդի ժամանակամիջոցի
համար, մի ամսվա թոշակի չափով (հոդ. 44-րդ):

Բոլոր նշված գումարները վճարվում են
ուսհիմնարկի կողմից այն ձեռնարկության կամ
հիմնարկության հաշվին, վորտեղ նշանակված և
մասնադետը:

46. Պուտյովկան ստանալու որից մասնադե-
տի վրա լիովին տաքածվում և՛ աշխատանքի և
ապահովագրության վերաբերյալ գոյություն ու-
նեցող որենսդրությունը:

6. Մասնադետի ընդունումը և ոգտագործումը

47. Ձեռնարկություններն ու հիմնարկու-
թյուններն ալս հրահանգի կարգով բաշխված
մասնադետներին ընդունում են աշխատանքի
միմիայն այն ուսհիմնարկներից տված պու-
տյովկաներով, վորտեղ նրանք ավարտել են ու-
սումը:

48. Յերբ մասնագետը հասնում է իր աշխատանքի վայրը, այն ձեռնարկությունն ու հիմնարկը, վորտեղ նա ուղված է յեղել, ձեռնարկությունը կամ հիմնարկը վճարում է նրան, հաշվելով առաջուց տրված գումարները, տեղափոխության ծախքերի հետ կապված հետևյալ փոխհատուցումները.

ա) Ճանապարհածախքը (բացառությամբ այն դեպքերի, յերբ վարձողը ինքն է փոխադրության միջոց տրամադրում) 1) յերկաթգծով՝ կոշտ տեղի տոմսի արժեքը և պլացկարտ, իսկ մեկ օրից ավելի տևող ճանապարհի դեպքում՝ կտղմերի համաձայնությամբ, նաև արագության համար: 2) ջրային ճանապարհներով՝ յերկրորդ կարգի տարիֆով: 3) խճուղային և սալի ճանապարհներով՝ տվյալ վայրում գոյություն ունեցող գներով, տեղական իշխանության վավերացումով:

բ) Նույն պաշտոնատեղում ընակվելու համար անհրաժեշտ տնային իրերը փոխադրելու ծախքը՝ վարձողի հետ համաձայնեցրած սահմաններում, սակայն ընդհանուր առմամբ փոշ ավելի — 240 կիլոգրամից:

գ) Ճանապարհին յեղած ժամանակամիջոցի համար օրապահիկ՝ ամսական աշխատավարձի $\frac{1}{30}$ -ի չափով, բայց օրական փոշ պակաս 2 ո.

50 կողմ. և վոչ ավելի 10 ու, ըստ վորում մեկ-
նելու և ժամանելու որերը համարվում են մեկ որ:

դ) Տեղափոխության համար նպաստ՝ ամ-
սական աշխատավարձի կեսի չափով:

յե) Աշխատավարձը՝ ճանապարհին յեղած
ժամանակի համար:

Մասնագետի ընտանիքի անդամների տեղա-
փոխության դեպքում՝ մասնագետին վճարվում
է նրանց ճանապարհածախքը և նրանց իրերը
փոխադրելու ծախքն ու տեղափոխության նը-
պաստը, յուրաքանչյուր անձի համար՝ մասնա-
գետի ամսական աշխատավարձի $\frac{1}{8}$ -ի չափով:

Որապահիկը, տեղափոխության փոխհատու-
ցումը և աշխատավարձը ճանապարհին յեղած
ժամանակի համար հաշվվում է այն պաշտոնի
աշխատավարձից, վորում ընդունվել է մասնա-
գետը: Յեթե պարզվի, վոր նրա աշխատավարձը
պակաս է այն աշխատավարձից, վորի հաշվով
նրան ավանս է տրված, այդ դեպքում մասնա-
գետը վերադարձնում է ավելի ոտացած գու-
մարը, շիջելով այն—6 ամսում: Յեթե նրա աշ-
խատավարձը բարձր լինի, այդ դեպքում վճար-
վում է նրան տարբերությունը:

Մինչև 25 կլմ. տարածության վրա փոխա-
դրվելիս՝ վոչ մի փոխհատուցում չի տրվում,

բաղի փոխադրվելու և իրեր տեղափոխելու փաստացի ծախսից:

Հետագա տեղափոխությունների ժամանակ՝ նորավարտ մասնագետներին փոխհատուցումները տրվում են ընդհանուր հիմունքներով:

49. Պուտյովկաներով ընդունված մասնագետներն՝ աշխատանքի յեն նշանակվում ըստ ուսհիմնարկում ձեռք բերած մասնագիտության:

Արտադրական ստաժը դյուրությամբ անցկացնելու համար յերիտասարդ մասնագետները սկզբներում նշանակվում են ըստ իրենց մասնագիտության ցածր վորակի աշխատանքի (որինակ՝ ճարտարագետը վարպետի պաշտոնով, իսկ տեխնիկը՝ տասնապետի), սակայն պայմանով, վոր ձեռք բերվող արտադրական փորձառության համեմատ կապահովվի նրա հետագա առաջընթացը:

50. Յերիտասարդ մասնագետներին աշխատանքում նպատակահարմար ձևով ոգտագործելու պատասխանատվությունը դրվում է համապատասխան ձեռնարկության կամ հիմնարկության (գործարան, ֆաբրիկա և այլն) ղեկավարի վրա:

51. Այս հրահանգի կարգով գործի ընդունված մասնագետների աշխատանքի պայմանները կարգավորվում են ընդհանուր աշխորենսդրու-

թյամբ: Նրանց աշխատավարձը պահպանվում է համաձայն ստանձնած պաշտոնի:

52. Այս հրահանգի կարգով աշխատանքի տեղավորված մասնագետները ուսնիմնարկն ավարտելուց հետո՝ մինչև յերեք տարին լրանալը՝ չեն կարող արձակվել հաստիքների կրճատման հետևանքով՝ առանց նախապես տեղական աշխատանքի մարմնին հայտնելու:

53. Վորոշ վայրեր (դյուղակոն վայրեր, հեռավոր վայրեր և այլն) կամ վորոշ ձեռնարկություններ ու հիմնարկներ ուղարկվող մասնագետների արտոնությունների մասին զործող հատուկ որենքները տարածվում են նաև այս հրահանգի կարգով աշխատանքի ուղարկվող մասնագետների վրա: Այդ հատուկ որենքները տարածվում են նրանց վրա նաև 43 հոդվածի համեմատությամբ բարձր փոխհատուցումներ սահմանելու նկատմամբ:

7. **ԽՍՀՄ Աշխժողկոմատի և Միութեն-**
նական հանրապետությունների
աշխժողկոմատներին Ֆունկցիաները

54. Յերիտասարդ մասնագետների բաշխում կատարելու քննադատում **ԽՍՀՄ Աշխժողկոմատը և Միութենական Հանրապետությունների** աշխժողկոմատներն, ըստ պատկանելության, իրա-

գործում են՝ կարգավորման, ուղարկման և արհամարման ներքին միավորների և ժողկոմատների աշխատանքներին հսկելու ֆունկցիաներ՝ (մասնագետների կարիքի ընդհանուր հաշվառում, ԲՈՒՀ-երն և տեխնիկումներն ավարտողների ընդհանուր հաշվառում, բաշխման ընդհանուր ծրագրի կազմում և այլն)։

55. ԽՍՀՄ Աշխատկոմատը և Միութենական Հանրապետութիւնների Աշխատկոմատներն, ըստ պատկանելույն, իրավունք ունեն՝

ա) Շահագործված ժողկոմատների բողոքների հետևանքով կամ իր ձեռներեցությամբ ընդհանուր ծրագրերի հետ համաձայնեցնելու նպատակով, փոփոխութիւններ մտցնելու ժողկոմատների կողմից կազմված յերիտասարդ մասնագետների բաշխման ծրագրերի մեջ։

բ) Վերոշ ձեռնարկութիւնների և հիմնարկների վրա ամրացված ուսանողների վերաբաշխումն կատարելու և ուրիշ ձեռնարկութիւնների վրա ամրացնելու։

գ) Մի ձեռնարկության կամ հիմնարկության ուղարկված մասնագետների վերաբաշխում կատարելու և ուղարկելու ուրիշ ձեռնարկութիւն կամ հիմնարկութիւն։

56. ԽՍՀՄ Աշխատկոմատի կամ Համամիութենական Հանրապետութիւնների Աշխատկո-

մատների կողմից մասնագետների վերաբաշխումն կատարելու դեպքում՝ այն ձեռնարկություններն ու հիմնակաները, վորոնց տրամադրության տակ են դրվում մասնագետները, պարտավոր են հատուցել մյուս ձեռնարկություններին և հիմնարկներին՝ նրանց կողմից մասնագետների վրա կատարած ծախքերը:

8. Հաշվետվություն

57. ԽՍՀՄ բոլոր ժողկոմատները՝— ԽՍՀՄ Աշխտողկոմատին, իսկ Միութենական հանրապետությունների ժողկոմատները՝— Միութենական համապատասխան Հանրապետության Աշխտողկոմատին՝ պետք է հաշվետվություն ներկայացնեն՝— մասնագետներին փաստորեն տեղավորելու և աշխատանքում ոգտագործելու մասին:

ԽՍՀՄ ժողկոմատները հաշվետվություն են ներկայացնում տարին մեկ անգամ, վոչ ուշ դեկտեմբերի 25-ից: Միութենական Հանրապետությունների ժողկոմատները հաշվետվություն են ներկայացնում Միութենական հանրապետությունների Աշխտողկոմատների սահմանած ժամկետներում:

Միութենական Հանրապետությունների աշխտողկոմատներն իրենց ստացած հաշվետվությունների խմբավորումը՝ ներկայացնում են

ԽՍՀՄ Աշխտողկոմատին հունվարի 10-ից վոչ ուշ:

58. Յերիտասարդ մասնագետներին տեղավորելու մասին ժողկոմատներին հաշվետվություններում պետք է լուսաբանված լինի ամբողջ այդ հարցը (ամբողջ ժողկոմատի կամ նրա առանձին ձեռնարկությունների և հիմնարկությունների նկատմամբ), ալլև լինեն հետևյալ տեղեկությունները՝

ա) Տվյալ ժողկոմատին ստորագրյալ ձեռնարկություններն ու հիմնարկությունները ուղարկված յերիտասարդ մասնագետներին ընդհանուր թիվը.

բ) Փաստորեն այդ ձեռնարկություններն ու հիմնարկները յեկած յերիտասարդ մասնագետներին թիվը և աշխատանքում տեղավորվածների թիվը՝

գ) Յերիտասարդ մասնագետներին աշխատանքում տեղավորելու հողի վրա ինչպիսի թյուրիմացություններ են ծագել և ինչպես են նրանք լուծվել:

«Ա» և «Բ» կետերով տեղեկությունները տրվելու լեն մասնագետներին, ըստ առանձին մասնագիտությունների բաշխելու մասին:

59. Միութենական Հանրապետություններին Աշխտողկոմատներն իրենց աշխատանքի մասին ԽՍՀՄ Աշխտողկոմատին ներկայացվելիք հաշվետվության մեջ պետք է մանրամասն լուսաբանեն՝ տվյալ հանրապետության սահմաններում

յերիտասարդ մասնագետների բաշխման նկատմամբ տարված ամբողջ աշխատանքը:

IV ՅԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

60. Այս հրահանգը կիրառվության և դրվում հետևյալ ժամկետներում՝

ա) Թոշակներին վերաբերող կանոնները— 1930 թ. հոկտեմբերի 1-ից.

բ) Պրակտիկաների աշխատանքի պայմաններին վերաբերող կանոնները՝—1930 թ. նոյեմբերի 1-ից.

գ) Աշխատանքի տեղավորելուն վերաբերող կանոնները՝—այս հրահանգը հրատարակելու օրից:

61. Յեթե ներկայումս՝ տնտեսական միավորումի կամ ժողկոմատի վրա ամրացված՝ ԲՆԻՀ-ը կամ տեխնիկումը ավարտելուց հետո՝ մասնագետը, համաձայն ԽՍՀՄ Աշխժողկոմատի 1930 թ. հունվարի 6-ի № 3 վորոշման՝ («ԽՍՀՄ Աշխ. ԺԿ Տեղեկատու» 1930 թ. № 1—2) ուղարկված և յեղել մեկ տարվա ստաժիրովկայի, այդ դեպքում՝ նա նույն ձեռնարկութունում կամ հիմնարկում ամրացվում և մշտական աշխատանքում—1930 թ. սեպտեմբերի 19-ից (այսինքն՝ 1930 թ. սեպտեմբերի 16-ի օրենքը հրապարակելու օրից):

Տնտմարմինների միավորումներին և ժող-

կոմսոներին իրավունք ե վերապահվում, անհրաժեշտության դեպքում, մշտական աշխատանքի իրավունք ստացած ստատյոքին մի ձեռնարկությունից կամ հիմնարկից մյուսը տեղափոխել:

Մշտական աշխատանքում ամրացված ընդորստատյոքների նկատմամբ՝ յերեք տարվա ժամկետը, վերի բնթացքում նրանք չեն կարող հաստիքների կրճատման պատճառով արձակվել, առանց աշխատանքի մարմնին նախապես հայտնելու՝ (հոդ. 52-րդ) — հաշվվում ե 1930 թ. սեպտեմբերի 19-ից:

62. Այս հրահանգի 29—32 և 49—53-րդ հոդվածները տարածվում են նաև այն մասնագետների վրա, վորոնք մինչև այս հրահանգի հրապարակումը ներկայումս տնտմարմինների միավորումի կամ ժողկոմատի վրա ամրացված ԲՈՒՀ-երն ու տեխնիկումներն ավարտելուց հետո՝ տեղավորված են աշխատանքում:

63. Այս հրահանգի խախտումը հետապրնդվում ե Միութենական Հանրապետությունների որենսդրությամբ:

ԽՍՀՄ Առխասանի Ժողկոմատի կոմիսար՝ ՑԻՆՈՆ

ԽՍՀՄ Առխոդկոմատի Կոլեգիայի անդամ
յեվ բոնուժի պատրաստ. յեվ բաւսման
վարչ. պետի տեղակալ՝ ՎԱՍԻԼԵՎԱ

(Հրատար. «ԽՍՀՄ Աշխոդ. Տեղեկատու» 1930 թ. № 28)

ՊԱՐԶՍԲԱՆՈՒՄ № 26

ԽՍՀՄ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱՏԻ

Մինչև 18 տարեկան հասակ հասնելը ֆարգործուի
դպրոցները ավարտած դեռահասների աշխատանքի
պայմանների մասին

1932 թ. փետրվարի 14-ին.

Փարգործուի դպրոցներից 1932 թվին՝ վոչ
միայն 18 տարեկան հասակը լրացած, այլև 18
տարին չլրացած աշակերտների արձակման կա-
պակցությամբ, ԽՍՀՄ Աշխտանքի կոմիտե
հանում է.

Տնտմարմինները պարտավոր են ընդունել
արտադրության մեջ ֆարգործուի դպրոցները
ավարտած՝ 18 տարին չլրացած դեռահասնե-
րին, և ապահովել նրանց աշխատանքի կիրա-
ռումը՝ համապատասխան նրանց կողմից ստա-
ցած վորակի:

Այդ դեռահասների աշխատանքի ուրը վեց
ժամից ավելի չպետք է լինի և, ընդհանրապես,
նրանց նկատմամբ պետք է կիրառվի դեռահաս-
ների աշխատանքի մասին գործող որենսդրու-
թյունը:

ԽՍՀՄ Աշխատանքի ժողովրդական կոմիտեի
տեղակալ՝ Կրավալ.

ԽՍՀՄ Աշխտանքի կոմիտեի կողմից աշ-
խատանքի կազմակերպման վարչության պետ՝
Դուրնե

1932 թ. փետրվարի 14-ին.

ՎՈՐՈՇՈՒՄ № 292

ԽՍՀՄ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱՏԻ

Կոմբոինչ-երը մանողներին արձակուրդներ տրամադրելու մասին

1930 թ. սեպտեմբերի 17-ին

ԽՍՀՄ Աշխատողիտմատը վորոշում է՝

1. Բոլոր ձեռնարկույթյունները, հիմնարկներն ու կազմակերպությունները պարտավոր են տրամադրել Կոմունիստական բարձրագույն ուսումնական հիմնարկները (Կոմբոինչ-երը) մշտնող աշխատողներին արձակուրդներ՝ պահպանելով նրանց միջին աշխատավարձը, ի հաշիվ հերթական արձակուրդի — հետևյալ հիմունքներով.

ա) Մոսկվայի, Իվանովսկիյ, Ջապադներյ (Արևմտյան), Բելոռուսիայի, Ցենտրալնո-Չերնոգեմնույի շրջանի, Միջին-Վոլգայի (Յերկրային), Ստորին-Վոլգայի (Յերկրային), Նիժեգորոդսկիյ Արտեմի անվան Կոմբոինչ (Յերկրային), Սաբատովի, Թաթարիայի, Դնեպրոպետրովի, Սեվերնյ (Հյուսիսային) (Արխանգելյան), Հյուսիս-Կովկասյան, Անդրկովկասյան, Կազակստանի, Միջին-Ասիայի, Ուրալի, Սիբիրիայի, Արևելյան Սիբիրիայի (կազմակերպման շրջանում), Հեռա-

վոր-Արեւելքի՝ Կոմունիստական համալսարանները գործող վոդներին — մեկ ամիս:

բ) Լենինգրադի քաղաքավարական՝ Ն. Կ. Կրուպսկայայի անվ. Ինստիտուտ, Լենինգրադի Կոմունիստական համալսարան, Ն. Կ. Կրուպսկայայի անվ. Կոմունիստական Կրթութեան Ակադեմիա, Յու. Մ. Սվերդլովի անվ. Կոմունիստական համալսարան, Ի. Վ. Ստալինի անվ. Արեւելքի Աշխատավորների Կոմունիստական համալսարան, Յու. Յու. Մարխիսի անվ. Արեւմուտքի Ազգային Փոքրամասնությունների Կոմունիստական Համալսարան և Ժուռնալիստիկայի Փետական Ինստիտուտ գործող վաճններին — մեկ և կես ամիս:

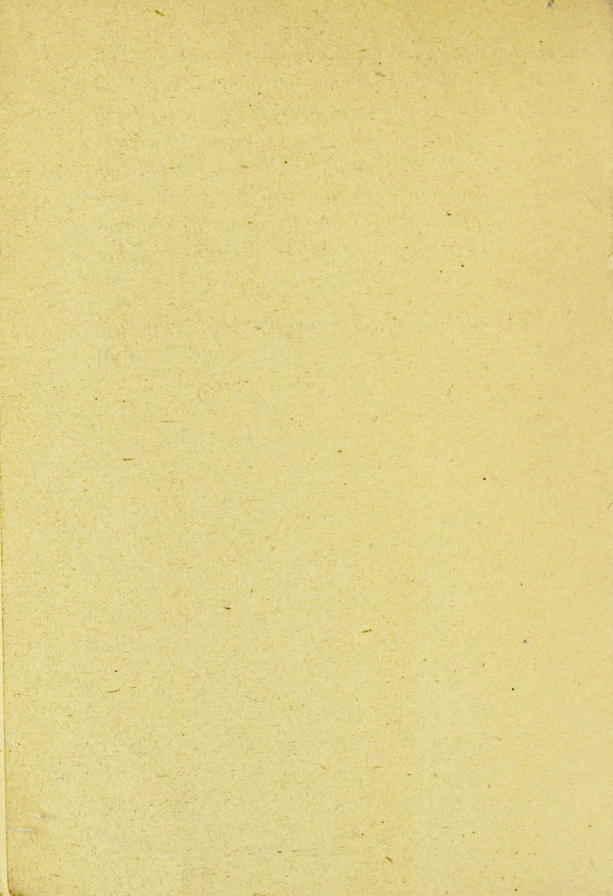
գ) Կարմիր պրոֆեսսուրայի Ինստիտուտ, ԽՍՀՄ ԿԳԿ-ին առընթեր՝ Կոմունիստական Ակադեմիա և նրա բաժանմունքները ընդունվելու համար փորձարկման ստուգումներին թույլատրվածներին — յերկու ամիս (ինստիտուտից և կոմակադեմիայից՝ փորձարկումներին մասնակցելու թույլատրելու մասին տեղեկանք ներկայացնելու պայմանով):

Ձ. 1. հոդ. մատնանշված արձակուրդները պետք է ոգտագործվեն բացառապես բնականով (նառուրայով) այն ել մինչև համապատասխան ուսումնական հիմնարկ մտնելու շրջանում: Այդ

արձակուրդները բնականով չողտագործելու դեպ-
քում, վորևէ փոխառուցում ստանալու, մաս-
նավորապես դրամական, իրավունք չի տրվում:

3. Այս վորոշումը հրատարակելու կապակ-
ցությամբ՝ վերադրվում է ԽՍՀՄ Աշխատողներին
1929 թ. հուլիսի 3-ի, Կոմբոմիշ-երը մանող աշ-
խատողներին արձակուրդներ տրամադրելու մա-
սին № 214 վորոշումը («ԽՍՀՄ Աշխժկ. Տեղեկ.»
1929 թ. № 28 — 29):

ԽՍՀՄ Աշխատանքի ժողովրդական կոմիտեի
տեղ.՝ Կրավալ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՂ

1. Առաջաբան 3
2. Բանֆակաները, տեխնիկոմները և ԲՈՒՀ-երը
գործողվող բանվորների և ծառայողների
արտոնություններն մասին 7
3. Յերեկոյան բանֆակաների, ինդուստրիալ բան-
վորական տեխնիկոմների և ինդուստրիալ-
տեխնիկական ինստիտուտների ուսանողնե-
րի, նույնպես՝ ԲՈՒՀ-երի, տեխնիկոմների
և բանֆակաների համար նախապատրաստող
դասընթացների ուսանողների արտոնու-
թյունների մասին 9
4. Բարձրագույն դպրոցների, տեխնիկոմների և
ուսանողների թոշակների, նրանց արտա-
դրական պրակտիկայի ժամանակ աշխատան-
քի պայմանների մասին և ուսումնի ավար-
տելուց հետո նրանց աշխատանքի տեղավո-
րելու կարգի մասին. 13
5. Մինչև 18 տարեկան հասակ հասնելը՝ ֆաբ-
գործուսի դպրոցն ավարտած դեռահասների
աշխատանքի պայմանների մասին 26

6. Կոմ-ԲՈՒՀ-երը ընդունվող անձանց արձա-
կուրդներ տրամադրելու կարգի մասին . 27
7. Հավելված № 1. ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի 1929 թ.
մայիսի 8-ի, բանվորական ֆակուլտետնե-
րը և բարձրագույն ուսումնական հիմնարկ-
ները գործուղվող բանվորների և ծառայող-
ների արտոնությունների մասին . 28
8. Հավելված № 2. ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի 1930 թ.
հոկտեմբ. 2-ի, ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի 1929 թ.
մայիսի 8-ի, բանֆակները և բարձր ուսում-
նակ. հիմնարկները գործուղվող բանվորնե-
րի և ծառայողների արտոնությունների մա-
սին վորոշումը՝ ցերեկվա տեխնիկումներ
գործուղվածների վրա տարածելու մասին
վորոշումը . 30
9. Հավելված № 3. ԽՍՀՄ Աշխօղկոմատի 1930 թ.
ապրիլի 14-ի, լեռնեղյան բանֆակների,
ինդուստրիալ բանվորական տեխնիկումնե-
րի և ինդուստրիալ-տեխնիկական ինստի-
տուտների և ԲՈՒՀ-երի, տեխնիկումների ու
բանֆակների համար նախապատրաստող
դասընթացների ու բարձրագույն տեխնի-
կական կրթության խմբակների միացում-
ների ուսանողների արտոնությունների մա-
սին, № 155 վորոշում . 31
10. Հավելված № 4. ԽՍՀՄ Աշխօղկոմատի
1930 թ. հուլիսի 27-ի, յերեկոյան ինդուս-
տրիալ տեխնիկումների, ինդուստրիալ-տեխ-
նիկական ինստիտուտների, բանֆակ-
ների և ԲՈՒՀ-երի, տեխնիկումների ու

քանՖակների համար նախապատրաստող
դասընթացների մասին, № 251 վերոշում . 34

11. Հավելված № 5 Քաղվածք ԽՍՀՄ Աշխժողկոմ-
մատի 1931 թ. մայիսի 21-ի, ձեռնարկու-
թյուններում և հիմնարկներում արտադրա-
կան սեփմը ամբացնելու միջոցառումների
մասին № 117 վերոշումը . . . 37

12. Հավելված № 6. Քաղվածք ԽՍՀՄ Կենտրոն-
կոմի և Ժողկոմխորհի 1932 թ. հուլիսի 7-ի
քարձրագույն ուսումնական հիմնարկների և
տեխնիկումների ուսանողության թղթակնե-
րի մասին վերոշումը . . . 39

13. Հավելված № 7. ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի 1932 թ.
փետրվարի 10-ի, № 181, քարձրագույն ու-
սումնական հաստատությունների, քարձ-
րագույն տեխնիկական ուսումնական հաս-
տատությունների, տեխնիկումների և քան-
Ֆակների ուսանողների թղթակաշխն ապա-
հովման կարգի վերոշումը . . . 42

14. Հավելված № 8. ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի 1933 թ.
մայիսի 3-ի, ԲՈՒՀ-երի, ԲՏՈՒՀ-երի և տեխ-
նիկումների ուսանողների արտադրական
պրակտիկայի մասին վերոշումը . . . 48

15. Հավելված № 9. ԽՍՀՄ Աշխժողկոմմատի 1930 թ.
հոկտեմբ. 4-ի № 304, քարձրագույն դրպ-
րոցների և տեխնիկումների ուսանողների
թղթակների, նրանց արտադրական պրակ-
տիկայի ժամանակ աշխատանքի պայման-
ների մասին և ուսումնի ավարտելուց հետո

ներանց աշխատանքի տեղավորելու կարգի
մասին 49

16. Հավելված № 10. ԽՍՀՄ Աշխօղկոմատի 1932 թ.
փետրվարի 14-ի, մինչև 18 տարեկան հա-
սակ հասնելը ֆաբրիկայի դպրոցները ա-
վարտած դեռահասների աշխատանքի պալ-
մանների մասին № 26 վորոշումը . . . 72

17. Հավելված № 11. ԽՍՀՄ Աշխօղկոմատի 1930 թ.
սեպտեմբերի 17-ի, Կոմ-ԲիՆՀ-երը ընդուն-
վողներին արձակուրդներ տրամադրելու
մասին, № 292 վորոշումը 73

Բովանդակություն 77

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0044736

(234)

A $\frac{1}{8086}$

Գրքն է 1 ռուբլի.

[Faint handwritten text, possibly a signature or title, is visible in the background.]

А. Балаган

О трудовых привилегиях студентов и молодых
специалистов

Դ Ի Մ Ե Լ

Յերեվանում

ՀԱՄԽ-ի կուլս. բաժնի Հրատ. մասին

Շրջաններում

Շրջալրագիտությունների

[Faint handwritten text, possibly a signature or title, is visible in the background.]